

Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava

Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava

**Správa o činnosti vedeckého pracoviska SAV
za rok 1999**

Bratislava, január 2000

Spracované podľa osnovy zaslanej vedeckým sekretárom SAV.

Prerokované vo vedeckej rade dňa 5. 1. 2000

I. Základné údaje o pracovisku

1. Kontaktné údaje

Názov pracoviska: Ústav experimentálnej psychológie SAV
Riaditeľ: Doc. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.
tel: 54775625 fax: 54775584 e-mail: expspro@savba.sk
tel: 59413228
Zástupca riaditeľa: PhDr. Alexandra Prokopčáková, CSc.
tel: 59413427 fax: 54775584 e-mail: expspro@savba.sk

Predseda vedeckej rady: PhDr. Alena Potašová, CSc.
tel: 59413418 fax: 54775584 e-mail: expspro@savba.sk

Adresa sídla: Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava
Typ organizácie (rozpočtová/príspevková od r.): RO

2. Počet a štruktúra pracovníkov

ŠTRUKTÚRA PRACOVNÍKOV	K	F	P	R
Celkový počet pracovníkov	22	24	22	24.200
Vedeckí pracovníci	11	12	11	16.200
Odborní pracovníci VŠ	2	3	3	4.000
Odborní pracovníci ÚS	3	3	3	4.000
Ostatní pracovníci	-	-	-	-
Doktorandi v dennej forme doktorandského štúdia	6	6	5	-

Priemerný vek všetkých kmeňových pracovníkov k 31.12.1999: 45,7

Priemerný vek kmeňových vedeckých pracovníkov k 31.12.1999: 55,5

3. Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.1999)

Pracovníci s hodnosťou				Vedeckí pracovníci v Stupňoch			Vedeckí asistenti (bez doktorandov)
DrSc.	CSc., PhD.	prof.	doc.	I.	IIa.	IIb.	
3	8	-	3	5	5	1	-

4. Iné dôležité informácie k základným údajom o pracovisku a zmeny za posledné obdobie (v zameraní pracoviska, v organizačnej štruktúre a pod.)

Dňom 1. 11. 1999 nastúpil do funkcie riaditeľa ústavu Doc. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc. Zástupkyňou riaditeľa je PhDr. Alexandra Prokopčáková, CSc. Uskutočnili sa voľby do novej vedeckej rady ústavu; predsedníčkou je PhDr. Alena Potašová, CSc.

II. Vedecká činnosť

1. Projekty riešené na pracovisku

ŠTRUKÚRA PROJEKTOV	Počet	Riešiteľská kapacita na pracovisku (hod/rok)	Pridelené financie na r. 1999
1. Vedecké projekty - záväzné úlohy (evidované VEGA), na ktoré bol v r. 1999 udelený grant	5	24.200	215 po znížení 181
2. Vedecko-technické projekty, na ktoré bol v r. 1999 udelený grant	-	-	-
3. Integrované projekty vedy a techniky			
4. Projekty riešené ako štátna objednávka			
5. Projekty riešené v spolupráci so zahraničím financované zo zahraničia			
6. Projekty riešené v spolupráci so zahraničím bez finančnej podpory			

7. Iné projekty (ústavné a na objednávku rezortov)			
--	--	--	--

Bližšie vysvetlenie je v Prílohe č. 2

2. Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce:

a) základný výskum

I. Ruisel v monografii „Inteligencia a osobnosť“ analyzoval závažné rozpory v chápaní inteligencie a vymedzil základné atribúty praktickej inteligencie. Intelligentnejší jednotlivci pripisujú väčšiu úlohu kontextu, sebaregulácii, adekvátnejšie kontrolujú svoje emócie, prisudzujú väčší význam prostrediu, preferujú účelnosť a usilujú o také riešenie problémov, ktoré je optimálne vzhľadom k ich osobnostným vlastnostiam. Načrtli sa možnosti psychodiagnostiky praktickej inteligencie, a tým aj využitia teoretických poznatkov v praxi (grant VEGA č. 2/4114/97 - I. Ruisel).

Vedecká monografia M. Stríženca „Aktuálne problémy psychológie náboženstva“ syntetizuje najnovšie zahraničné poznatky i vlastné výskumné zistenia z psychológie náboženstva, týkajúce sa najmä vývinu religiozity (teória pripútania), náboženskej skúsenosti, sociálnopsychologických aspektov religiozity a psychológie ateizmu (M. Stríženec).

Analýza psychologickéj tvorby za ostatné storočie na Slovensku ukázala, že došlo k extrémnej prevahe korelačných výskumov nad psychologickým experimentovaním, k dominancii výpoved'ových metodík nad výkonovými, k výraznému zoslabeniu základného bádania. Navyše do vedomia laickej verejnosti sa vlúdili rôzne pseudopsychológie. Tento regres znižuje už vydobytý kredit psychológie na Slovensku a zoslabuje možnosti adekvátnej medzinárodnej spolupráce (D. Kováč).

Zistil sa významný vzťah medzi biologickou determináciou optimálnou hladinou stimulácie a „oddialením rozhodnutia“ (prokrastinácia). Jednotlivci výraznejšie „odďaľujúci rozhodnutia“ majú nízku potrebu poznania a zníženú sebaistotu, ako aj zvýšenú spotrebu stimulácie, nadmernú vigilanciu a presúvajú zodpovednosť na iných. Súčasne sú pesimistickejší (grant VEGA č. 2/5037/98 - I. Sarmány Schuller).

Pri skúmaní vzťahu sociálnych spôsobilostí a tvorivosti sa zistilo, že najtvorivejší adolescenti majú vyššie predpoklady pre sociálnu kompetentnosť. Prejavuje sa u nich nezávislosť, dominancia, prístupnosť a sebaistota, ako aj empatia, schopnosť vyjadriť emócie a hrať žiaduce sociálne roly. Vysoká originalita sa významne podieľa aj na vtipnejšom riešení konfliktných sociálnych situácií bežného života (grant VEGA č. 2/4116/97 - M. Jurčová).

Výskum tvorivého myslenia a sociálnej kompetencie tvorivých osôb upozornil na významné vzťahy medzi tvorivosťou a vnímavosťou na interpersonálne obsahy. Tvorivé myslenie je potenciálom pre interpersonálnu tvorivosť. Vo vzťahu k interpersonálnym obsahom sa tvorivé osoby javia ako flexibilnejšie a nápaditejšie pri spracovaní a interpretácii sociálnej informácie (grant VEGA č. 2/4116/97 - D. Kusá).

Potvrdili sa významné vzťahy medzi iracionálnymi presvedčeniami (IrP) a emočnými a psychosomatickými adjustačnými problémami adolescentov. Zvýšená miera IrP býva sprevádzaná depresivitou, anxiozitou a obavami rôzneho typu, ďalej žalúdočnými ťažkosťami, bolesťami hlavy, zlými snami a potláčaním prejavov hnevu (grant VEGA č. 2/5036/98 - J. Kordačová).

Deskriptívne normy správania 15 ročných adolescentov na Slovensku ukazujú významné rozdiely medzi chlapcami a dievčatami v hodnotení, v intencii ku konaniu i v skutočnom normy porušujúcom správaní, najmä v situáciách „drobné krádeže“ a „zotrvanie dlho do noci vonku“ (s vyšším výskytom chlapcov). Jednotlivci, ktorí sa viac orientujú na názor rodičov, menej akceptujú normy porušujúce správanie než tí, pre ktorých je dôležitejšia orientácia na rovesníkov-kamarátov (grant VEGA č. 2/5036/98 - Z. Ruiselová).

Porovnanie adolescentov s vysokým a nízkym sebahodnotením ukázalo, že dievčatá s nízkym sebahodnotením zo zvládacích stratégií uprednostňujú prekonávanie konkurujúcich aktivít. Chlapci s nízkym sebahodnotením viac preferujú príklon k náboženstvu, prejavovanie emócií navonok, popieranie a mentálne vypínanie. Chlapci s vysokým sebahodnotením výrazne častejšie používajú alkohol alebo drogy (grant VEGA č. 2/5036/98 - E. Ficková).

Zistili sa výrazné vzťahy medzi správaním adolescentov a vnímanými názormi, očakávaniami a správaním rodičov a priateľov. Adolescenti s častejším maladjustačným správaním neočakávajú také výrazné odmietanie svojho správania zo strany rodičov i priateľov. Negatívne vzťahy s rodičmi sa odrážajú v antisociálnom správaní a v emočných problémoch, avšak neovplyvňujú vzťahy s rovesníkmi. Pôsobenie prísnej výchovy na emočné problémy adolescentov závisí od pohlavia adolescentov i rodičov (grant č. 2/5036/98 - A. Prokopčáková).

b) výsledky spoločenskej praxe (uviesť aplikátora)

V spolupráci s odborníkmi na pracovné lekárstvo a toxikológiu vznikol súbor metódik identifikujúcich premenné kognitívne (percepčne-motorické, pamäťové, intelektové) a osobnostné, citlivo indikujúce negatívne pôsobenie toxických látok na psychiku. Metodiky sú využiteľné najmä pri priamej medicínsko - psychologickú intervencii, ako aj pri kontrole účinnosti terapeutického pôsobenia (grant VEGA č. 2/4114/97 - I. Ruisel). Súbor je súčasťou projektu „A Train-the-Trainer Program“, riešeného v spolupráci s Harvard Institute for International Development).

Zistili sa možnosti využívania humoru pri skvalitňovaní vyučovania vytváraním tvorivej klímy, ktorej súčasťou je humor (hravosť). Úlohy vo vyučovaní fyziky s prvkami humoru (inštrukcia vedúca k tvorbe vtipných odpovedí a prezentovanie úlohy v humornom kontexte) majú za cieľ znížiť anxiету, nudu a stereotypnosť vo vyučovaní. Výsledky sa aplikujú v príprave budúcich učiteľov na MFF UK (grant VEGA č. 2/4116/97 - M. Jurčová).

Neproblémové starnutie je mravným problémom nielen jednotlivcov a rodín, ale aj spoločností a štátov. Kvalita života starších, starých a prestarnutých ľudí je na Slovensku v dôsledku finančného prepadu ohrozená ako v biologickej, tak aj v sociálnej a nadovšetko v psychickej sfére. Koncentrovaná argumentácia pre zlepšenie tohto kritického stavu je adresovaná širšiemu okruhu kompetentných (D. Kováč).

Analyzovalo sa pôsobenie škodlivých látok v životnom prostredí na psychický vývin vybranej skupiny detí. Zistili sa subtilné zmeny, ktoré možno interpretovať ako spomalenie procesu maturácie tangovaných detí pred nástupom do školy. Výsledky sú prínosom pre rezort životného prostredia a školské poradenstvo (grant VEGA č. 2/4115/97 - A. Potašová).

Skúmali sa psychofyziologické parametre u heroinikov, alkoholikov i intaktných jednotlivcov. Zistené rozdiely v cykle srdcovej činnosti, vo zvládaní záťažovej situácie, v sémantickom diferencíáli sú využiteľné pri diagnostike heroinikov i alkoholikov (projekt č. 22-98 evidovaný v rámci Protidrogového fondu - V. Bíro).

c) výsledky medzinárodných vedeckých projektov (uviesť zahraničného partnera alebo medzinárodný program)

Výsledky medzinárodného výskumu so skupinou slovenských a japonských detí orientovaného na vzťah niektorých spánkových návykov a anxiety ukázali na významne vyššiu anxiety u detí s nepravidelným spánkovým režimom a kratšou dobou reálneho spánku (I. Sarmány Schuller).

Sledovalo sa sebahodnotenie vlastného IQ (verbálna, numerická a kultúrna inteligencia), ako aj IQ rodičov a súrodencov u belgických, britských a slovenských študentov. Zistilo sa, že muži hodnotili svoju celkovú inteligenciu a numerickú inteligenciu vyššie než ženy, ale nie verbálnu a kultúrnu inteligenciu (I. Sarmány Schuller).

Koordinátorom medzinárodnej štandardizácie Dotazníka piatich faktorov FFPI na Academisch Medisch Centrum Universiteit van Amsterdam boli dodané údaje týkajúce sa slovenskej adolescentnej populácie (I. Ruisel).

Bol vypracovaný návrh spoločného výskumného projektu s Faculty of Social Sciences Erasmus University Rotterdam o interkulturálnych aspektoch prežívania šťastia a životnej spokojnosti. projekt bol akceptovaný partnerským pracoviskom a bude zaslaný do Bruselu v rámci druhej etapy 5. rámcového programu (I. Ruisel).

3. Ostatné významné výsledky

Porovnanie sebahodnotenia adolescentov s vysokou a nízkou otvorenosťou, resp. prívetivosťou (dimenziami Piatich veľkých faktorov) ukázalo inverzné rozdiely medzi dievčatami a chlapcami pre obe dimenzie. Napríklad vysoko prívetivé a otvorené dievčatá uvádzali nižšiu jasnosť sebaopímnia a nižšie sebahodnotenie - chlapci naopak (grant VEGA č. 2/4114/97 - E. Ficková).

Zistilo sa, že adolescentné dievčatá s vysokým počtom každodenných problémov uprednostňujú zvládacie stratégie - plánovanie, príklon k náboženstvu, popieranie, konatívne i mentálne vypnutie. Chlapci viac preferujú plánovanie, ako aj emočnú sociálnu oporu a užívanie alkoholu a drog (grant VEGA č. 2/4114/97 - E. Ficková).

Výskum vzťahu iracionálnych presvedčení a úspešnosti v riešení problémov poukázal na obmedzenia neúspešného riešiteľa. Prejavujú sa najmä generalizované očakávania negatívneho, pesimizácia až katastrofizácia pri súbežne zníženej sebadôvere, ďalej zvýšená iracionálna

idealizácia a externálna vulnerabilita pri pasivite a prokrastinačných sklonoch, ako aj celkové presvedčenie o vlastnej neschopnosti riešiť problémy (grant VEGA č. 2/5036/98 - J. Kordačová).

Pri analýze osobnostných determinantov iracionality u adolescentov sa ukázalo, že zvýšená miera iracionálnych presvedčení sa spája s nervozitou psychosomatického typu, emočnou labilitou a depresivitou, ale tiež so zdržanlivosťou a napätosťou, ako aj s feminitou (grant č. 2/5036/98 - J. Kordačová).

Syntéza domácich a zahraničných výskumov v príslušných odboroch psychológie prejavila novú, od doteraz proklamovanej pedagogickej teórie odlišnú hierarchiu činiteľov: médiá, vrstovníci nadobúdajú prevahu nad výchovnými vplyvmi rodičov a inštitúcií (najmä školy) (D. Kováč).

Analýza prežívania vysoko neurotických adolescentov ukázala, že horšie zvládajú záťažové situácie, o čom svedčí ich nižšia úroveň koherencie. Vyššia úroveň zvládania je spojená s vyššími hodnotami svedomitosti a u dievčat' aj s vyšším skóre príjemnosti a Piatich veľkých faktorov (grant VEGA č. 2/4114/97 - Z. Ruiselová).

Prieskum hodnotenia zmien vyplývajúcich z nového zákona o sociálnej pomoci a retrospektívnych postojov k základným životným hodnotám preukázal určitý rozpor medzi postojom a reálnou akceptáciou zmien u starých ľudí. V retrospektíve životných hodnôt sa primárne odrážajú medzipohlavné rolové rozdiely (grant VEGA č. 2/4114/97 - A. Potašová).

3. Vedecký výstup (Knižné publikácie sú v Prílohe č. 3)

PUBLIKAČNÁ, PREDNÁŠKOVÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 1999 a doplnky z r. 1998
Vedecké monografie publikované v zahraničí	-
Vedecké monografie publikované doma	2
Odborné monografie	-
Kapitoly vo vedeckých a odborných monografiách (nie zborníky z konferencií)	-
Štúdie a vedecké články publikované v periodikách evidovaných v Current Contents	20
Štúdie a vedecké články v ostatných periodikách	10
Štúdie a vedecké články v zborníkoch	37
Recenzie vedeckých prác vo vedeckých časopisoch	4
Prednášky a vývesky na vedeckých podujatiach s min. 30% zahraničnou účasťou	56
Ostatné prednášky a vývesky	9
Vydávané periodiká evidované v Current Contents	1

Ostatné vydávané periodiká	-
Vydané zborníky z vedeckých podujatí	-
Vysokoškolské učebné texty	-

4. Vedecké recenzie, oponentúry

Vyžiadané recenzie rukopisov monografií a vedeckých prác v zahraničných časopisoch, príspevkov na konferencie s medzinárodnou účasťou, oponovanie grantových projektov	Počet v r. 1999 a doplnok z r. 1998 9
--	--

5. Citácie

CITÁCIE	Počet v r. 1998 a doplnok za r. 1997
Citácie v SCI	18
Citácie v monografiách, učebniciach a iných knižných publikáciách	14
Iné citácie	14

6. Vynálezy a licencie: --

7. Komentáre k vedeckému výstupu a iné dôležité informácie k vedeckým aktivitám pracoviska

R. 1999 vyšli dve vedecké monografie: „Inteligencia a osobnosť“ (I. Ruisel, VEDA) a „Aktuálne problémy psychológie náboženstva“ (M. Stríženec, ÚEPs SAV). Do tlače boli odovzdané a kladne posúdené dve ďalšie monografie, ktoré vyjdú r. 2000 „Základy inteligencie“ (I. Ruisel, Portál) a „Kapitoly z psychológie osobnosti“ (J. Výrost, I. Ruisel, VEDA).

Ústav usporiadal sympóziu s medzinárodnou účasťou „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“, na ktorom sa okrem zhodnotenia vedeckej činnosti D. Kováča prezentovali najnovšie poznatky získané pracovníkmi ústavu i partnerských pracovísk.

V spolupráci so Spoločenskovedným ústavom SAV prebehla v Košiciach konferencia s medzinárodnou účasťou „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“, ktorá prezentovala výsledky dosiahnuté riešením grantových projektov.

Pracovníci ústavu mali značný podiel na úspešnom priebehu vrcholnej akcie slovenských psychológov r. 1999 - 9. zjazdu Slovenskej psychologickej spoločnosti pri SAV a satelitného podujatia, Psychologických dní.

Pôsobenie jubilujúcej vedeckej pracovníčky O. Árochovej na ústave zhodnotilo kolokvium venované problematike viacjazyčnosti.

D. Kováč a M. Striženec zastupovali ústav na konferencii „Veda a technika na Slovensku 10 rokov po novembri 1989“ v Starej Lesnej.

D. Kováč prezentoval SAV vystúpením „Kultivácia človeka ako osobnosti vedou - existenčná potreba ľudstva“ v rámci besied o vede organizovaných Slovenskou akadémiou vied a UK v Bratislave.

R. 1999 sa riešilo 5 grantových projektov, orientovaných na problematiku inteligencie, zvládania stresu u adolescentov, optimálneho rozhodovania, prežívania involučných zmien a tvorivosti. 3 projekty r. 1999 končia. R. 2000 začne riešenie rovnakého počtu nových projektov, úspešne hodnotených komisiou VEGA č. 13.

Z hľadiska medzinárodnej spolupráce možno vyzdvihnúť doterajšiu organizačnú prácu pri príprave medzinárodnej konferencie spoločnosti Stress and Anxiety Research Society (STAR), ktorá sa uskutoční v spolupráci s ústavom v júli r. 2000. Podujatie poskytne vynikajúcu príležitosť nielen na prezentáciu výskumných poznatkov pracovníkov ústavu, ale aj na propagáciu Slovenskej akadémie vied a Slovenskej republiky (I. Sarmány Schuller, P. Halama).

M. Jurčová spolupracovala pri riešení medzinárodného projektu zaradeného do programu TEMPUS, ktorý je orientovaný na inováciu vzdelávania učiteľov fyziky a matematiky.

Bol vypracovaný a akceptovaný návrh spoločného projektu s holandskými partnerom (z Erasmus University v Rotterdame), ktorý bude zaslaný do Bruselu v rámci druhej etapy 5. rámcového programu (I. Ruisel).

Významný je i podiel pracovníkov ústavu na medzinárodnej štandardizácii Dotazníka piatich faktorov FFPI, čím sa získa možnosť širokej kroskulturalnej komparácie najdôležitejších osobnostných vlastností adolescentnej i dospelaj populácie v 12 európskych krajinách (I. Ruisel).

Pracovníci ústavu sú členmi 11 medzinárodných vedeckých spoločností (E. Ficková, M. Jurčová, D. Kusá, D. Kováč, I. Ruisel, I. Sarmány Schuller). D. Kováč je riadnym členom „Akademii pedagogických i sociálnych nauk“ (Rusko). I. Sarmány Schuller je predsedom Národného komitétu pre psychológiu IUPsyS. D. Kováč a I. Ruisel sú zastúpení v edičných radách zahraničných vedeckých časopisov.

Pracovníci ústavu sa podieľali aj na riešení viacerých aktuálnych spoločenských problémov. Pozornosti sa tešili najmä aktivity v rámci Medzinárodného roka starých. Traja pracovníci (D. Kováč, A. Potašová, I. Ruisel) sa zúčastnili medziodborovej konferencie FF UK „Obohacovanie života starších ľudí edukačnými aktivitami“. A. Potašová vedie psychologickú poradňu v Domove dôchodcov. A. Potašová a Z. Ruiselová aktívne pôsobili v poradni určenej na pomoc obetiam násilných trestných činov. V. Bíro výskumne pôsobil v rámci Protidrogového fondu (najmä pri diagnostike ľudí dlhodobo užívajúcich heroín). L. Orlická pracovala na Linke detskej istoty UNICEF.

III. Vedecká výchova a pedagogická činnosť

1. Prehľad údajov o doktorandskom štúdiu

Forma vedeckej výchovy	Počet k 31.12.1999		Počet ukončených	
	doktorandi		doktorantúr v r. 1999	
	celkový počet	z toho novoprijatí	obhajobou	Predčasné ukončenie vedeckej prípravy
Denné doktorandské štúdium	6	2	-	-
Externe doktorandské štúdium	2	2	-	2

2. Prehľad údajov o doktorandoch, ktorí ukončili doktorandské štúdium úspešnou obhajobou

Meno doktoranda	Forma DŠ	Deň,mesiac rok nástupu na DŠ	Deň,mesiac rok obhajoby	Číslo a názov vedného odboru	Téma dizertačnej práce	Meno a pracovisko školiteľa	Fakulta udeľujúca vedeckú hodnotu
-	-	-	-	-	-	-	-

3. Prehľad údajov o pedagogickej činnosti

PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ	Semestrálne prednášky		Semestrálne cvičenia *	
	doma	v zahraničí	doma	v zahraničí
Počet prednášateľov alebo vedúcich cvičení**	5	-	4	-
Celkový počet hodín v r. 1999	252	-	132	-

Prehľad prednášateľov semestrálnych predmetov a vedúcich semestrálnych cvičení, s uvedením názvu predmetu, týždenného úväzku katedry a vysokej školy, je uvedený v *Prílohe č. 4*

- Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako vedúci diplomových prác: 2
- Počet vedených diplomových prác: 7
- Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako školitelia vedeckých aspirantov (CSc) a doktorandov (PhD.) : 5
- Počet oponovaných dizertačných a habilitačných prác: 5
- Počet pracovníkov, ktorí oponovali dizertačné a habilitačné práce: 3
- Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác: 2
- Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby doktorských (DrSc.) dizertačných prác: 1
 - Menný prehľad pracovníkov, ktorí boli menovaní do spoločných odborových komisií pre doktorandské štúdium:
 - Jurčová, M. - teória vyučovania fyziky - MFF UK
 - Kusá, D. - pedagogická psychológia - PF UK
 - Potašová, A. - psychológia - FF UK: všeobecná psychológia - ÚEPs SAV
 - Ruisel, I. - predseda - všeobecná psychológia - ÚEPs SAV, psychológia - FF UK
 - teória vyučovania fyziky - MFF UK
 - Stríženec, M. - religionistika - FF UK
 - Menný prehľad pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia vedeckých rád fakúlt a univerzít:
 - Jurčová, M. - Pedagogická fakulta UK
 - Ruisel, I. - Filozofická fakulta UK
 - Menný prehľad pracovníkov, ktorí získali vyššiu vedeckú, pedagogickú hodnosť alebo vyšší kvalifikačný stupeň (s uvedením hodnosti/stupňa)
 - Ruisel, I., docent, Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity
 - Ruisel, I., DrSc. (SAV).

4. Zoznam spoločných pracovísk SAV s vysokými školami s uvedením stručného popisu výsledkov spolupráce: /

5. Iné dôležité informácie k vedeckej výchove a pedagogickej činnosti

Po niekoľkoročných neúspešných snahách zabezpečiť výchovu interných aspirantov, resp. doktorandov sa ústavu t.r. podarilo naplniť pridelenú kvótu interných doktorandov. Súvisí to najmä s pedagogickou činnosťou viacerých pracovníkov na vysokých školách, ako aj s postupným oboznamovaním sa študentov s podielom SAV na vedeckej výchove.

R. 1999 po úspešnom konkurze nastúpili na ústav dvaja interní a dvaja externí doktorandi. V spolupráci so svojimi školiteľmi sa podieľajú na riešení grantových projektov.

I. Ruisel predniesol habilitačnú prednášku na Fakulte humanistiky Trnavskej univerzity a Vedecká rada fakulty mu udelila vedeckopedagogickú hodnosť docent. Po úspešnej obhajobe doktorskej dizertačnej práce Predsedníctvo SAV udelilo menovanému vedeckú hodnosť doktora psychologických vied (DrSc.).

IV. Medzinárodná vedecká spolupráca

1. Aktívne medziústavné dohody o spolupráci

- a/ Nemecko** - Fakultät für Psychologie und Sportwissenschaft, Universität Bielefeld
Téma: Výskum osobnosti pomocou metodík Big Five Factors (I. Ruisel)
Spolupráca: od r. 1997
Výsledky: adaptácia a štandardizácia metodiky NEO-FFI
- b/ Holandsko** - Psychologisch Institut Heymans, Faculty of Behavioral and Social Sciences, University of Groningen
Téma: Interkultúrne výskumy - metodika Big Five Factors (I. Ruisel)
Spolupráca: od r. 1992
Výsledky: vypracovanie medzinárodných noriem
- c/ Česká republika** - Psychologický ústav AV ČR, Brno
Téma: Big Five Factors - interkultúrne porovnaní (I. Ruisel)
Spolupráca: od r. 1996
Výsledky: overovanie lexikálnej hypotézy v slovenskom a českom jazyku
- d/ Švédsko** - Department of Social Sciences, University of Örebro (nadväzuje na spoluprácu s University of Stockholm)
Téma: Adjustačné problémy adolescentov (Z. Ruiselová)
Spolupráca: od r. 1995 (Stockholm)
od r. 1997 (Örebro)
Výsledky: poznatky o vplyve biologickej maturácie na výskyt adjustačných problémov adolescentných dievčat prednesené na troch domácich konferenciách
- e/ Španielsko** - Katedra medicínskej psychológie, Autonómna univerzita, Barcelona
Téma: Anxieta a impulzívnosť (I. Sarmány Schuller)
Spolupráca: od r. 1998
Výsledky: prezentované v 2 štúdiách
- f/ Rumunsko** - Psychologický ústav AV Bukurešť a Kluž
Téma: Tvorivá osobnosť a jej sociálne dimenzie (D. Kusá)
Spolupráca: od r. 1997
Výsledky: výmena metodík, príprava výskumu (pri návšteve zahraničného partnera v ÚEPs a nášho doktoranda na konferencii v Rumunsku)

g/ USA - University of Nebraska, Omaha

Téma: zmysel pre humor a kvalita života (I. Sarmány Schuller)

Spolupráca: od r. 1997

Výsledky: výskum pokračuje, uskutočnil sa dohovor s partnerom pri návšteve ÚEPs

h/ Grécko - Katedra psychológie, Univerzita Atény

Téma: zvládanie záťažových situácií u detí a mládeže (I. Sarmány Schuller)

Spolupráca: od r. 1995

Výsledky: naše údaje poskytnuté partnerovi

i/ Fínsko - University of Jyväskylä

Téma: Bariéry sociálnej a kognitívnej adaptácie u adolescentov (I. Ruisel)

Spolupráca: od 26. júna 1998

Výsledky: výmena metodík a výskumných údajov

2. Aktívne bilaterálne medzinárodné projekty nadväzujúce na MAD s uvedením názvu krajiny a spolupracujúcej inštitúcie, názvu projektu, dĺžky platnosti (od - do), dosiahnutých výsledkov a publikácií, ktoré zo spolupráce vyplynuli: --

3. Účasť pracoviska na riešení projektov v rámci 5. Rámcového programu EÚ

3. a) prijaté projekty --

3. b) prihlásené projekty --

3. c) experti 5. Rámcového programu EÚ (mená a priezviská) --

4. Účasť pracoviska na riešení projektov v rámci odborných programov EÚ (COST, PECO, INCO COPERNICUS, EUREKA, ESPIRIT, PHARE a iné), Vedeckého výboru NATO, CERN a iné:

TEMPUS - hlavný koordinátor MFF UK, Bratislava

spolupracujúce zahraničné inštitúcie: Univ. Blaise Pascal, Clermont-Ferand, Lancaster Univ., Univ. of Amsterdam, Univ. of Wien.

Téma: Innovation of teacher training in physics and maths, AC YEP-13101-98.

Z ÚEPs SAV na projekte spolupracuje M. Jurčová - v r. 1999 aktívna účasť na medzinárodnom workshope a spolupráca na tvorbe učebných textov pre študentov učiteľstva fyziky.

5. Účasť pracoviska na riešení projektov v rámci dohôd o vedecko-technickej spolupráci s uvedením názvu krajiny a spolupracujúcej inštitúcie, názvu projektu, dĺžky platnosti, dosiahnutých výsledkov a publikácií, ktoré zo spolupráce vyplynuli. Spôsob financovania projektov --

6. Najdôležitejšie prínosy z vyslaní do zahraničia a z prijatí zahraničných pracovníkov a/ Vyslania v rámci centrálnych dohôd

Rumunsko - M. Falat - 3 dni

Aktívna účasť na Annual Scientific Meeting RAV, Cluj-Napoca

- poster „The importance of creativity in coping with frustrating situation“ a upresnenie budúcej spolupráce v oblasti tvorivosti.

Poľsko - P. Halama - 10 dní

Konzultácie k doktorandskej práci na Ústave psychológie PAV vo Varšave a na Katolíckej univerzite v Lubline.

Izrael - M. Jurčová - 10 dní

Konzultácie a získanie metodiky na medzikulturálne porovnanie tvorivosti a zmyslu pre humor.

Česká republika - L. Orlická, M. Falat - 5 dní

Konzultácie k doktorandskej práci, účasť na konferencii Psychologického ústavu AV ČR v Brne „Sociální procesy a osobnost“, kde M. Falat prezentoval poster: Tvorivá osobnosť a zvládanie záťažových situácií.

Holandsko - I. Ruisel - 10 dní

Na univerzite v Groningene predniesol vyžiadajú prednášku „The Big Five Research in Slovakia“ a odovzdal ním vypracované normy partnerovi (v rámci medzinárodnej spolupráce).

b/ v rámci medziústavných dohôd --

c/ ostatné

Nemecko - D. Kováč - 5 dní - účasť na 7. sympóziu Nemeckej psychologickkej spoločnosti o dejinách psychológie.

Maďarsko - L. Orlická - 5 dní - účasť na Training seminar for Young social researchers (všetky náklady hradil pozývateľ).

Poľsko - I. Sarmány Schuller - 3 dni - aktívna účasť na 20. medzinárodnej konferencii STAR - prednesenie 2 referátov o strese a anxiете. Pozvanie účastníkov na 21. konferenciu v r. 2000 v Bratislave.

ČR - I. Ruisel - 3 dni - aktívna účasť na konferencii Psychologického ústavu AV ČR v Brne „Sociální procesy a osobnost“.

Prijatia

Holandsko - J. Snell - 1 deň - rokovanie o možnosti spolupráce v oblasti psychológie osobnosti

Rumunsko - M. Dinca - 7 dní - oboznámenie pracovníkov ústavu s výskumami tvorivosti a dohovor o prehĺbení spolupráce s partnerským ústavom v Bukurešti.

Rumunsko - D. Cirneci - 8 dní - referoval o svojich výsledkoch získaných s modifikovaným emočným testom interferencie pri skúmaní anxiety.

USA - J. Thorson - 1 deň - dohovor o ďalšej výskumnej spolupráci v oblasti humoru a zvládania

7. Členstvo a funkcie v medzinárodných vedeckých spoločnostiach a úniách

Ficková, E., IBRO - International Brain Research Organisation

Ficková, E., ICIS - International Community Inform. Systems

Jurčová, M., ICN - International Creativity Network

Kusá, D., EARLI - European Association for the Research on Learning and Instruction

Kusá, D., ECHA - European Council for High Ability

Kováč, D., CHEIRON - Europ. Society for History of Behavior Sciences

Kováč, D., Deutsche Gessellschaft für Psychologie

Kováč, D., riadny člen Akademii pedagog. i social'nych nauk (Rusko)

Ruisel, I., EAPP - European Association for Personality Psychology

Ruisel, I., EAPA - European Association on Psychological Assessment

Ruisel, I., International Society for the Study of Individual Differences

Sarmány Schuller, I., STAR - Society for Anxiety and Stress Research

8. Členstvo a funkcie v národných komitétach

I. Sarmány Schuller - Národný komitét pre psychológiu IUPsyS - predseda

9. Zastúpenie v edičných radách časopisov v zahraničí

I. Ruisel - European Journal of Personality

D. Kováč - Zeitschrift für Psychologie

Z. Ruiselová - Československá psychologie

10. Medzinárodné vedecké podujatia, ktoré ústav organizoval alebo sa na ich organizácii podieľal

Sympóziu s medzinárodnou účasťou: „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“, Bratislava, 7. 9. 1999 (pri príležitosti významného životného jubilea Damiána Kováča). Počet účastníkov: 25 (z toho 6 zahraničných). Prednesené referáty (v počte 11) predniesli poprední českí a slovenskí psychológovia, viacerí vedeckí pracovníci ÚEPs SAV. Postery (12) obsahovali výsledky najnovších výskumov pracovníkov ÚEPs SAV, zameraných na uvedenú problematiku. Témy príspevkov ako i nadväzujúcej diskusie sa týkali príspevku D. Kováča z danej oblasti, zodpovednosti psychológie, psychológie osobnosti, inteligencie a pod. Účastníci konferencie (najmä z ČR) vysoko ocenili aktuálnosť a odborný prínos sympózia.

Spolupráca so Spoločenskovedným ústavom SAV na usporiadaní konferencie s medzinárodnou účasťou „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II.“, Košice, 10. - 11. 11. 1999.

11. Počet pracovníkov v programových a organizačných výboroch medzinárodných konferencií: 1

12. Zoznam plánovaných medzinárodných vedeckých podujatí, ktoré bude organizovať pracovisko v roku 2000: Medzinárodný výbor STAR (Stress and Anxiety Research Society), ktorá združuje vyše 200 špičkových odborníkov zo 40 krajín sveta poveril Ústav experimentálnej psychológie SAV usporiadaním 21. medzinárodnej konferencie STAR. Konferencia, na ktorej sa prezentujú najnovšie výsledky výskumov z oblasti anxiety a stresu sa uskutoční v Bratislave v dňoch 20. - 22. júla 2000. Hlavným organizátorom bude PhDr. Ivan Sarmány Schuller, CSc., ktorý je národným reprezentantom spoločnosti STAR na Slovensku.

Ústav sa bude podieľať na organizácii konferencie „Sociálne procesy a osobnosť II“ v spolupráci s Psychologickým ústavom Masarykovej univerzity a Spoločenskovedným ústavom SAV. Konferencia sa uskutoční v septembri r. 2000 v Brne.

13. Medzinárodné ocenenia a iné dôležité informácie k medzinárodnej vedeckej spolupráci

Medzinárodná spolupráca medzi ústavom a partnerskými pracoviskami prebiehala najmä formou individuálneho riešenia spoločných výskumných zámerov. Medzi výstupy patrili najmä spoločné publikácie, účasť na vzájomne organizovaných vedeckých podujatiach, medzinárodné štandardizácie diagnostických metodík. Vďaka tejto spolupráci sa podarilo získať nielen pre ústav, ale aj pre ostatných slovenských psychológov viacero psychodiagnostických metodík, ktorých zakúpenie vyžaduje značné finančné náklady. O pozitívnych ohlasoch na výskumné aktivity pracovníkov ústavu svedčia menovité pozvania na zahraničné pracoviská, ktoré sa však kvôli nedostatku financií darí splňať iba minimálne. 3 pracovníci ústavu pôsobia v edičných radách zahraničných vedeckých časopisov. 3 pracovníci pravidelne posudzujú projekty pre zahraničné grantové agentúry.

Po konzultáciach so zahraničným partnerom bol rozpracovaný spoločný projekt v rámci druhej etapy 5. rámcového programu, ktorý bude zaslaný do Bruselu.

Na aktuálnu problematiku environmentálnej psychológie v rámci medicínskeho prostredia bol zameraný „A Train-the-Trainer Program“ riešený v spolupráci s Harvard Institute for International Development.

Značný kognitívny i ideový prínos možno očakávať aj od medzinárodnej konferencie STAR, ktorá sa uskutoční r. 2000 v Bratislave, za účasti najvýznamnejších zahraničných odborníkov orientovaných na výskum záťaže, stresu a osobnosti.

V. Spolupráca s vysokými školami, inými domácimi výskumnými inštitúciami a s hospodárskou sférou pri riešení výskumných úloh

1. Prehľad vysokých škôl (fakúlt) a výsledkov spolupráce

FF UK – vedenie diplomovej práce (M. Stríženec)

- konzultácie a poskytnutie metodík 2 diplomantom (E. Ficková)
- oponentské posudky 2 projektov dizertačnej práce (M. Jurčová)
- príprava výskumnej spolupráce o záťaži (I. Sarmány Schuller).

PdF UK - vedenie diplomovej práce (D. Kusá)

STU Bratislava, PF Univ. M. Bela Banská Bystrica, PF UKF Nitra (spolupráca na grantovom proj ekte ústavu – riešiteľ I. Sarmány Schuller), PdF UKF Nitra - vedenie 4 diplomových prác (I. Sarmány Schuller).

Fakulta humanistiky TU – poskytnutie metodík 5 diplomantom (M. Stríženec, E. Ficková)

- vedenie 2 diplomových prác, školiteľ externého doktoranda (M. Stríženec).

Pravoslávna bohoslov. fakulta, Prešov, Katecheticko-pedagogická fakulta, Ružomberok - spolupráca na výskume religiozity poslucháčov (M. Stríženec).

2. Prehľad inštitúcií a výsledkov spolupráce vrátane prípadného finančného efektu

Protidrogový fond, vybrané zdravotné strediská – sledovanie psychofyziologických parametrov u heroinikov a alkoholikov (v rámci projektu č. 22-98 – V. Bíro).

Viacere psychologické pracoviská (napr. Spoločenskovedný ústav SAV, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Fakultná nemocnica Košice) – poskytovanie konzultácií a metodík na výskum záťaže – E. Ficková).

Siemens, Bratislava – príprava projektu zisťovania kvality života pracovníkov (D. Kováč, S. Kompoltová).

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie – vývin škály na zisťovanie iracionálnych presvedčení (J. Kordačová), člen vedeckej rady (D. Kováč).

Gymnázium Vazovova ul. – poskytnutie výsledkov výskumu a príprava besied so študentami (E. Ficková).

Linka detskej istoty UNICEF – konzultácie (L. Orlická).

Poradňa obč. združenia Pomoc obetiam – poradenské služby (A. Potašová, Z. Ruiselová).

Dom dôchodcov – psychologická poradňa (A. Potašová).

Psychiatrická klinika FN, Bratislava – preklad škály o Alzheimerovej chorobe (A. Prokopčáková).

Klinika pracovného lekárstva a toxikológie – výskum prežívania u pacientov (I. Ruisel).

Nadácia „Bakalári“ - ideový projekt na bilingválnu materskú školu - vypracovala O. Árochová.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska - prednáška o poznávacích procesoch vo vyššom veku (O. Árochová, A. Potašová).

VI. Aktivity pre vládu SR, Národnú radu SR, ústredné orgány štátnej správy SR a iné organizácie

1. -

2. -

1. Expertízna činnosť a iné služby pre štátnu správu a miestne samosprávne orgány

M. Stríženec – člen Slovenskej komisie pre vedecké hodnosti pri MŠ SR

A. Potašová – členka senátu Krajského súdu Bratislava

VII. Aktivity v orgánoch SAV

1. Členstvo v komisiách Predsedníctva SAV

M. Stríženec – Rada P SAV pre vedeckú výchovu

M. Jurčová – Komisia SAV pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie pracovníkov

2. Členstvo vo Výbore Rady vedcov SAV, VEGA a pod.

D. Kusá – členka Komisie VEGA č. 13

A. Potašová – členka Rady vedcov SAV

I. Ruisel – člen Vedeckého kolégia SAV pre vedy o človeku

I. Ruisel - podpredseda Komisie VEGA č. 13

M. Stríženec – do 31. 5. predseda Vedeckého kolégia SAV pre psychológiu a pedagogiku

Z. Ruiselová, D. Kusá - do 31. 5. členovia Vedeckého kolégia SAV pre psychológiu a pedagogiku

VIII. Vedecko-organizačné a popularizačné aktivity a ceny a vyznamenania

1. Vedecko-popularizačná činnosť (počet monografií, prednášok, príspevkov v tlači, rozhlase, televízii a pod.)

3 prednášky, 10 príspevkov v tlači, 1 v rozhlase, 2 v televízii

2. Usporiadanie domácich vedeckých podujatí (vrátane kurzov a škôl), s uvedením názvu podujatia, dátumu a miesta konania a počtu domácich a zahraničných účastníkov

Slávnostno-odborné stretnutie s jubilantkou PhDr. O. Árochovou, CSc, ÚEPs SAV, Bratislava, 29. 9. 1999. Počet domácich účastníkov: 31 Počet referátov: 5
Odborná časť bola zameraná na psychológiu jazyka a environmentálnu psychológiu.

3. Domáce vyznamenania a ceny za vedeckú a inú činnosť a iné dôležité informácie k vedecko-organizačným a popularizačným aktivitám (uviesť konkrétne):

D. Kováč sa stal Významnou osobnosťou SAV v r. 1999, a tiež čestným členom Slovenskej spoločnosti pre štúdium vyšších funkcií mozgu pri SLK.

V r. 1999 sa uskutočnili organizačné prípravy 21. medzinárodnej konferencie STAR (zabezpečenie miestností, ubytovania, príprava a rozoslanie propagačných materiálov pre členov spoločnosti a svetové odborné časopisy). Hlavným organizátorom je I. Sarmány Schuller.

4. Členstvo v redakčných radách domácich časopisov

D. Kováč je vedúcim redaktorom časopisu Studia psychologica a členom redakčnej rady časopisu Psychológia a patopsychológia dieťaťa.

I. Sarmány Schuller je zástupcom vedúceho redaktora časopisu Studia psychologica a členom redakčnej rady Revue ošetrovateľstva.

M. Stríženec je členom redakčnej rady zborníka Hieron.

5. Činnosť v domácich vedeckých spoločnostiach

Pri ústave pracuje sekretariát Slovenskej psychologickéj spoločnosti pri SAV. Z pracovníkov ústavu členmi hlavného výboru boli A. Potašová, I. Sarmány Schuller (do valného zhromaždenia 30. 6. 1999). V novozvolenom hlavnom výbore sa stal predsedom spoločnosti I. Sarmány Schuller. Hlavnou náplňou činnosti v r. 1999 bolo zorganizovanie IX. zjazdu SPS a medzinárodnej konferencie „Psychologické dni“. Usporiadal sa odborný seminár o psychologických problémoch starnutia - „Pridať roky životu a život rokom“. Výbor zabezpečuje vydávanie informačného bulletinu Psychofórum.

M. Stríženec je členom výboru Spoločnosti pre štúdium náboženstiev pri SAV.

IX. Činnosť knižnično-informačného pracoviska

I. Uviesť, či ide o knižnicu alebo základné informačné stredisko, s akým počtom pracovníkov prepočítaných na plný úväzok - 0,5 pracovníka - knižnica

2. Prehľad poskytovaných knižnično-informačných služieb (rešerše, výpožičky, reprografie a pod.) - 42 výpožičiek
3. Najdôležitejšie samostatné vydania knižnice (bibliografie, príručky, prehľady, bulletiny a pod.) --
4. Stav knižničných fondov (počet titulov dochádzajúcich periodík, počet dizertácií, fotodokumentov a pod.) - knižničný fond 10 866
 - periodiká: domáce 1
 zahraničné 10

X. Hospodárenie organizácie

Rozpočtové a príspevkové organizácie:

1. Prostriedky z rozpočtu SAV

FINANČNÉ PROSTRIEDKY	Rozpočet na r. 1999		Čerpanie k 31. 12. 1999	
	RO	PO	RO	PO
Kapitálové	72	-	71	-
Mzdové	2772	-	2772	-
Odvody do poisťovní	1141	-	1141	-
Vedecká výchova	388	-	388	-
Bežné výdavky na projekty (VEGA, VTP, ŠO, medzinárodné projekty)	181	-	181	-
Účelové prostriedky na vydávanie periodickej tlače	99	-	99	-
Ostatné bežné výdavky	255	-	255	-
Spolu	4906	-	4905	-

2. Prostriedky z iných zdrojov vrátane zahraničných pre rozpočtové organizácie

	Rozpočet na r. 1999	Čerpanie k 31.12.1999
FINANČNÉ PROSTRIEDKY		
Príjmy z nájomného a služieb	--	
Ostatné príjmy	1	1
Ostatné granty	--	
Spolu	1	1

3. Prostriedky z iných zdrojov vrátane zahraničných pre príspevkové organizácie

	Rozpočet na r. 1999	Čerpanie k 31.12.1999
FINANČNÉ PROSTRIEDKY		
Tržby z nájomného a služieb	--	
Ostatné tržby	--	
Ostatné granty	--	
Spolu	--	

4. Podiel: celkové pridelené prostriedky z rozpočtu SAV
prepočítaný počet pracovníkov organizácie 243
5. Podiel: celkové pridelené prostriedky z rozpočtu SAV
prepočítaný počet vedeckých pracovníkov organizácie 446
6. Iné dôležité informácie k hospodáreniu organizácie

Komentár k čerpaniu rozpočtu

Zníženie pôvodného rozpočtu, ako aj limitovanie výdavkov sa nepriaznivo prejavilo na vedecko-výskumnej a ďalšej činnosti ústavu. Znamenalo najmä obmedzenie terénneho výskumu, zahraničných ciest, nákupu zahraničnej literatúry ako, i zaostávanie v štatistickom spracovávaní výsledkov výskumu.

Pôvodne pridelené kapitálové prostriedky mali umožniť nielen doplnenie výpočtovej techniky (najmä v súvislosti so značným počtom doktorandov), ale aj inováciu doterajších zastaralých počítačov, resp. počítačovej siete. Za znížené kapitálové prostriedky sa podarilo realizovať len čiastočné doplnenie výpočtovej techniky.

Najväčšie problémy vznikali pri ostatných vecných výdavkoch, kde zníženie rozpočtu spôsobilo, že sa nemohol objednať ani jeden zahraničný časopis, resp. kniha. Nebolo možné zavčas pokryť nároky na údržbu počítačov a rozmnožovacej techniky.

Limitovanie rozpočtu pri mzdovom fonde viedlo k tomu, že sa nemohlo priebežne finančne ohodnotiť zvýšené úsilie pracovníkov, napr. pri organizovaní konferencií, vydávaní ústavných publikácií. Pokiaľ ide o tarifné platy, resp. osobné príplatky, pridelené prostriedky neumožnili motivovať pracovníkov k zvyšovaniu kvalifikácie, príberaniu ďalších vedeckých či organizačných úloh.

Prostriedky na vedeckú výchovu boli pridelené a čerpané v zmysle platných smerníc.

7. Analýza hospodárskej činnosti v roku 1999: -

XI. Nadácie a fondy pri pracovisku --

XII. Iné významné činnosti pracoviska

Ústav pokračoval vo vydávaní medzinárodného časopisu *Studia psychologica*, vyšli štyri čísla (45 príspevkov), jedno z nich je monotematicky orientované na teoreticko-metodologické problémy psychológie.

Pokiaľ ide o impakt faktor časopisu (0.256 - údaj z r. 1997, ktorý je najnovším údajom dostupným v Univerzitetnej knižnici), samozrejme, že nedosahuje úrovne popredných amerických psychologických časopisov, avšak je vyšší nielen ako Československá psychologie (0.233), ale aj ako časopisy z menších európskych krajín - napr. Švajčiarsko - 0.190; Nórsko - 0.079; ba aj Nemecko - 0.182. Okrem toho tento faktor sa mierne zvýšil v porovnaní s predchádzajúcim rokom (1996 - 0.124).

Pracovníci ústavu intenzívne spolupracovali s domácimi inštitúciami (najmä s psychologicko-pedagogickými poradňami), ale aj s armádnymi, medicínskymi i pedagogickými pracoviskami a popri pravidelnej konzultačnej činnosti im poskytli aj viacero pôvodných i adaptovaných zahraničných metodík. (E. Ficková)

Okrem toho sa riešili aj aktuálne problémy v niektorých sociálnych i medicínskych zariadeniach (Domovy dôchodcov, Klinika pracovného lekárstva a toxikológie a pod., A. Potašová, I. Ruisel).

V angličtine prebiehalo vyučovanie všeobecnej a sociálnej psychológie v rámci programu International Baccalaureate na Gymnáziu J. Hronca (D. Kusá).

Pracovníčky ústavu sa podieľali na práci Poradne pre obeť násillia (A. Potašová, Z. Ruiselová).

Výkonná redaktorka zabezpečuje počítačovú prípravu tlačových podkladov pre *Studia psychologica* (A. Prokopčáková).

Okrem týchto aktivít pracovníci ústavu pripravili veľký počet posudkov rôznych druhov prác, ktoré sa týkali hlavne grantových projektov pre VEGU a GA AV ČR, doktorských, kandidátskych, habilitačných a diplomových prác, učebníc a vysokoškolských textov, článkov pre zahraničné i domáce časopisy (O. Árochová, M. Jurčová, D. Kusá, D. Kováč, J. Kordačová, A. Prokopčáková, I. Ruisel, Z. Ruiselová, I. Sarmány Schuller, M. Stríženec).

Pracovníci ústavu sa okrem toho zaoberali aj prekladateľskou činnosťou (učebnice, odborná literatúra, psychodiagnostické metodiky (D. Kováč, M. Jurčová, A. Potašová, A. Prokopčáková, I. Ruisel).

V ústave pravidelne prebiehajú semináre zamerané na zvýšenie úrovne teoretických a metodologických poznatkov, informovanie o stave riešenia úloh a doktorandských prác, poznatky zo zahraničných ciest a pod.

XIII. Závažné problémy pracoviska a podnety pre činnosť SAV

Žiaľ, doposiaľ pretrvávajú akútne nedostatky finančných prostriedkov, ktorý minimalizuje výskumné aktivity ústavu. Napriek tomu, že grantové projekty riešené v ústave sú pravidelne zaradované do najvyšších kategórií, ani príspevky z tohto zdroja nestačia tento nedostatok kompenzovať. Preto sú výskumy takmer výlučne orientované na bratislavskú adolescentnú populáciu, ktorú možno získať s relatívne nižšími nákladmi. Avšak tým dochádza

k značnému narušeniu generalizovateľnosti získaných poznatkov, nielen s ohľadom na ich praktické využitie, ale aj na kroskultúrne porovnávanie výsledkov v rámci medzinárodných projektov. Nedostatok financií výrazne narušil aj bibliografické aktivity. Vznikajú povážlivé medzery v prísune najdôležitejších vedeckých časopisov i monografií, čo poškodzuje nielen pracovníkov ústavu, ale aj celú slovenskú psychologickú obec. Ústav si pokladá za povinnosť zvládnuť odbornú výchovu čo najvyššieho počtu doktorandov. Tieto zámery sú však vážne ohrozené zastaranou počítačovou sieťou, ktorá permanentne hrozí kolapsom. Tento stav je obzvlášť negatívny najmä s prihliadnutím na fakt, že ústav je vydávateľom cudzojazyčného vedeckého časopisu, zahrnutého do medzinárodných citačných indexov. Podobná je aj situácia v reprodukčnej technike. Žiaľ, súčasný stav financií ústavu nielenže nedovoľuje dostatočnú inováciu počítačovej a reprodukčnej techniky, ale dokonca neposkytuje ani možnosť ich plného využívania pre nedostatok prostriedkov potrebných na ich prevádzku.

Ako vysvitá z prehľadu, možno zaregistrovať pomerne rozsiahle pedagogické aktivity jednotlivých pracovníkov. Ich dlhodobá motivácia pre túto činnosť je však vážne narušená (najmä pri získavaní mladších pracovníkov). Tento trend je však pochopiteľný. Najmä s prihliadnutím na fakt, že výuka takmer pravidelne prebieha bez finančného ohodnotenia, ale aj vzhľadom na to, že vedenie Univerzity Komenského dlhodobo ignoruje úsilie mimouniverzitných vedeckých pracovníkov o získanie vedeckopedagogických hodností.

Správu o činnosti SAV spracoval(i): uviesť meno a telefón

Doc. PhDr. I. Ruisel, DrSc., PhDr. M. Stríženec, DrSc.
tel.: 54775625

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNEJ PSYCHOLÓGIE
SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
813 64 BRATISLAVA, Dúbravská cesta 9

IV. Prílohy

Príloha č. 1

Menný zoznam pracovníkov k 31. 12. 1999

Uviest' podľa kategórií :

Vedúci vedecký pracovník DrSc.

Doc. PhDr. Damián Kováč, DrSc.* - VPP- (0,50) - 1000 hod.

Doc. PhDr. Michal Stríženec, DrSc.* - HPP- (0,50) - 1000 hod.

Doc. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.* - HPP - 2000 hod.

Vedúci vedecký pracovník CSc., PhD.

PhDr. Marta Jurčová, CSc. - HPP - 2000 hod.

PhDr. Oľga Árochová, CSc. - VPP - (0,33) - 650 hod.

Samostatný vedecký pracovník CSc., PhD.

PhDr. Alena Potašová, CSc. - HPP - 2000 hod.

PhDr. Ivan Sarmány Schuller, CSc. - HPP - 2000 hod.

PhDr. Daniela Kusá, CSc., - HPP - 2000 hod.

PhDr. Alexandra Prokopčáková, CSc., - HPP - 1000 hod.

RNDr. Zdenka Ruiselová, CSc. - HPP - 2000 hod.

Ostatní vedeckí pracovníci CSc., PhD.

PhDr. Jana Kordačová, CSc. - HPP - 2000 hod.

Odborní pracovníci VŠ

PhDr. Viliam Bíro -HPP - 1500 hod.

PhDr. Emília Ficková - HPP - 2000 hod.

RNDr. Ján Luha, CSc. - VPP - (0,50) - 1000 hod.

Mgr. Nelly Korcová* - HPP

Odborní pracovníci ÚSV

Emília Adamovičová - HPP

Lýdia Frištacká - HPP

Katarína Hornáčková - HPP

Doktorandi

Mgr. Marek Falát

Mgr. Jitka Gurňáková

Mgr. Peter Halama

Mgr. Silvia Kompoltová

Mgr. Dagmar Maxianová

Mgr. Lucia Orlická

Príloha č. 2

Projekty riešené na pracovisku

1. Poznávací preferencia a intelektová sebaregulácia osobnosti (Cognitive preference and intellectual selfregulation of personality).
I. Ruisel, 1997-1999, č. 2/4114/97
2. Vplyv škodlivých priemyselných emisií na procesy maturácie v období zaškolo'ovania detí (The effect of industrial pollutants on maturation processes of pre-schoolchildren).
A. Potašová, 1997-1999, č. 2/4115/97
3. Tvorivá osobnosť a jej sociálna kompetencia (Creative personality and social competence).
D. Kusá, 1997-1999, č. 2/4116/97
4. Kognitívno-emočné charakteristiky zvládania vo vz'ahu k adolescentnej osobnosti (Cognitive-emotive characteristics of coping with respect to adolescent personality)
Z. Ruiselová, 1998-2000, č. 2/5036/98
5. Optimálne rozhodovanie z hľadiska osobnostných a kognitívno-štýlových aspektov (Optimal decision making with respect to personality and cognitive style aspects)
I. Sarmány Schuller, 1998-2000, č. 2/5037/98
6. Psychofyziologická diagnostika u narkomanov v období resocializácie až po remisii (Psychological diagnostics in drug addicts in the period from resocialization to remission)
V. Bíro, 1998-2001, č. 22/98 Protidrogový fond SR, Bratislava, Pražská 10, dvojstranný projekt.

Príloha č. 3

Vedecký výstup - bibliografické údaje výstupov

Monografie:

RUISEL, Imrich: Inteligencia a osobnosť. 1. vyd. Bratislava: Veda, 1999, 239 s.
ISBN 80-224-0545-0

STRÍŽENEC, Michal: Aktuálne problémy psychológie náboženstva. 1. vyd. Bratislava: Ústav experimentálnej psychológie SAV, 1999, 97 s.
ISBN 80-88910-02-1

Kapitola v monografii : --

Pôvodné vedecké práce a publikácie typu short communication evidované v medzinárodných databázach CC):

ÁROCHOVÁ, Oľga - POTAŠOVÁ, Alena: The effect of toxins in the environment on the development of language structure of pre-school children. In: Studia psychologica, 1999, roč. 41, č. 2, s. 143-149.

ÁROCHOVÁ, Oľga - POTAŠOVÁ, Alena: Possibilities of utilization of cognitive psychological methods in field research. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.306-309.

BÍRO, Viliam: Model of neuropsychological structure of drug addiction. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.314-318.

FALAT, Marek: Possibilities of research of creativity in context of coping. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.319-322.

FICKOVÁ Emília: Relationships of personality dimensions and self-assessment indicators. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.323-328.

FURNHAM, Adrian - RAKOW, T. - SARMÁNY SCHULLER, Ivan - DeFRUYT, F.: European differences in self-perceived multiple intelligences. In: *European Psychologist*, 1999, roč.4, č. 3, s. 131-138.

HALAMA, Peter: Test noodynamiky a niektoré jeho psychometrické kvality. In: *Československá psychologie*, 1999, roč. 43, č. 2, s. 133-142.

HALAMA, Peter: Snyder's Hope Scale. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.329-332.

JURČOVÁ, Marta - ŠTUBŇOVÁ Ľubica: Creativity and social competence of adolescents. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 3, s. 193-202.

KORDAČOVÁ, Jana: Contribution of rational - emotive approach to the theory of personality. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.333-336.

KUSÁ, Daniela: Creativity and conformity: Quality and polarity between the two. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.337-340.

MAXIANOVÁ, Dagmar: Traditional and more recent approaches in psychology of men and women: Sex or gender? In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.341-344.

ORLICKÁ, Lucia: Interaction between religiosity and self-concept. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.345-348.

POTAŠOVÁ, Alena: Methodological and methodical problems of environmental psychology. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.349-351.

PROKOPČÁKOVÁ, Alexandra: How does the parental upbringing participate in emotional problems of adolescents? In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.352-355.

RUISEL, Imrich: Intelligence through the prism of interfunctional relationships. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.296-300.

RUISELOVÁ, Zdena: Cross-cultural aspects of adjustment of adolescents. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.356-359.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Procrastination, need for cognition and sensation seeking. *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 1, s. 73-85.

STRÍŽENEC, Michal: Niektoré trendy rozvoja psychológie náboženstva. In: *Československá psychologie*, 1999, roč. 43, č. 2, s. 119-122.

STRÍŽENEC, Michal: Recent theoretical concepts in psychology of religion. In: *Studia psychologica*, 1999, roč. 41, č. 4, s.310-313.

Štúdie a vedecké články v ostatných periodikách:

BÍRO, Viliam - ŠTUKOVSKÝ, Robert: Interakcia medzi sezónnosťou narodenia, chronologickým vekom a športovou úspešnosťou hokejistov. In: Telesná výchova a šport, 1999, roč. 9, č. 1, s. 25-28.

BÍRO, Viliam - ŠTUKOVSKÝ, Robert: Sezonita distribúcie narodení alkoholikov. In: Alkoholizmus a drogové závislosti, 1999, roč. 34, č. 2, s. 93-98.

FALAT, Marek: Tvorivosť, kognitívny štýl, coping. In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1999, roč. 34, č. 1, s. 13-20.

FICKOVÁ, Emília - RUISELOVÁ, Zdena: Preferencia copingových stratégií adolescentov vo vzťahu k úrovni koherencie. In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1999, roč. 35, č. 4.

FICKOVÁ, Emília: Sebahodnotenie ako prediktor copingového správania adolescentov. In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1999, roč. 35, č. 4.

JURČOVÁ, Marta: Skupina psychológie vo Výskumnom ústave pedagogickom v rokoch 1947-1992 - jej vklad do rozvoja pedagogickej psychológie a školskej praxe. In: Pedagogická revue, 1999, roč. 51, č. 2, s. 163-169.

KOVÁČ, Damián: Čím a s kým sa deti stávajú osobnosťami. In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1999, roč. 35, č. 2.

MAXIANOVÁ, Dagmar: Psychologické aspekty alkoholovej závislosti u žien. In: Protialkoholický obzor, 1999, č. 3, s. 179-188.

POTAŠOVÁ, Alena: Vplyv znečisteného životného prostredia na kognitívne funkcie detí v období zaškolovania. In: Pedagogická revue, 1999, roč. 51, č. 4, s. 333-336.

RUISEL, Imrich: Psychologická analýza osobnostných deskriptorov v slovenskom jazyku. In: Jazykovedný časopis, 1999, roč. 50, č. 1, s. 1-25.

Publikácie v plnom rozsahu v zborníku:

FALAT, Marek: Tvorivá osobnosť a zvládanie záťažových situácií. In: Blatný, M. - Svoboda, M. (Eds.), Sociální procesy a osobnost. Zborník referátov PÚ MU. Brno, 1999, s. 46-50.

FICKOVÁ, Emília: Indikátory stratégií zvládania stresu: COPE a KIDCOPE. In: V. Bačová (Ed.), Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

JURČOVÁ, Marta - ŠTUBŇOVÁ, Ľubica: Tvorivosť a sociálne spôsobilosti adolescentov - Q-typy. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín, 1999.

JURČOVÁ, Marta: Humor a tvorivosť v riešení konfliktov. In: V. Bačová (Ed.), Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

JURČOVÁ, Marta: Humor ako prostriedok rozvoja tvorivosti v škole. In: Výchova a vzdelávanie na prelome tisícročí. Zborník z vedeckej medzinárodnej interdisciplinárnej konferencie. Košice-Herľany, 1999, s. 79-81.

JURČOVÁ, Marta: Osobnostné koreláty sociálnej kompetentnosti. In: Blatný, M. - Svoboda, M. (Eds.), Sociální procesy a osobnost. Zborník referátov PÚ MU. Brno, 1999, s. 59-64.

JURČOVÁ, Marta: Humor pri stimulácii tvorivosti v škole. In: Tvořivá škola. Zborník z medzinárodnej konferencie ku grantovému projektu Rozvíjení aktivity, samostatnosti a tvořivosti žáku. Brno: Paido, 1999, s. 71-77.

KORDAČOVÁ, Jana: Iracionálna idealizácia a symptómy maladjustácie adolescentov. In: V. Bačová (Ed.), Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

KORDAČOVÁ, Jana: Iracionalita u adolescentov s adjustačnými problémami: Emočné a psychosomatické problémy. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín, 1999.

KOVÁČ, Damián: Psychologie hinter dem „Eiserner Vorhang“ in der Tschechoslowakei; sicherlich ein Nachteil, jedoch nicht auch einige Vorteile? Fachtagung Geschichte der Psychologie der Deutschen Gesellschaft Für Psychologie, Technische Universität. Berlin, 1999, s. 19.

KOVÁČ, Damián: Psychológia na rozhraní milénií: explózia s metodologickým úpadkom. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín, 1999, s. 20-23.

KOVÁČ, Damián: Kvalita života a implicitné mravné postoje. In: J. Grác (Ed.), Psychická regulácia mravného konania, jej vývin a poruchy. Katedra psychológie FH TU, Trnava, 1999.

KOVÁČ, Damián: Ako sa môže človek zmeniť - šance pre psychológiu. In: V. Bačová (Ed.), Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

KOVÁČ, Damián: Psychológia na rozhraní milénií (prológ). In: M. Kožiak, E. Stroffeková (Eds.), Zborník materiálov, vystúpení a príspevkov z pracovného seminára Sekcie psychológov práce, organizácie a personálneho rozvoja Slovenskej komory psychológov (29.5.1999). Batislava, 1999.

KOVÁČ, Damián: Metody psychologiczne. In: Szewczuk, W.: Encyklopedia psychologii. Fundacja innowacja, Warszawa, 1998, s. 245-250.

KUSÁ, Daniela: Figuratívne výrazy a sociálne poznávanie v kontexte tvorivosti. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín, 1999, s. 107-110.

KUSÁ, Daniela: Interpersonálna flexibilita a androgynia vo vzťahu k psychickému zdraviu. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín, 1999, s. 165-167.

KUSÁ Daniela: Creativity and androgyny: the need of gender studies in the period of transition. Studii si cercetari din domeniul stiintelor socio-umane. Academia Romana - filiala Cluj-Napoca, 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: „Pomoc obetiam násilia“ je poradňa aj pre deti a mládež. In: R. Scherhauer (Ed.), *Dieťa v ohrození VIII. Detský fond SR, Bratislava*, 1999, s. 89-90.

POTAŠOVÁ, Alena - HALMIOVÁ, Oľga: Škodlivé látky v prostredí: pozornosť a pamäťový výkon detí. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice*, 1999 (CD ROM).

PROKOPČÁKOVÁ, Alexandra: Adjustačné problémy adolescentov v sociálnom kontexte. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice*, 1999 (CD ROM).

RUISEL, Imrich: Od teoretickej k morálnej inteligencii. In: *Acta Psychologica Tyrnaviensia* 3, Trnava 1999.

RUISEL, Imrich: Psychologické poruchy a ochorenia, stres súvisiaci s prácou - hodnotenie a kompenzácia. Zborník „Klinické pracovné lekárstvo“, „A Train-the Trainer Program“. Bratislava, Harvard Institute for International Development. 1999, s. 101-108.

RUISEL, Imrich: Sociálna inteligencia v kognitívnom kontexte. Zborník FF UK *Psychologica XXXVII*. 1999, s. 37-51.

RUISEL, Imrich: Osobnosť a inteligencia v interfunkčnom kontexte. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), *Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín*, 1999, s. 9-12.

RUISEL, Imrich: Úvod do sapientológie. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), *Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín*, 1999, s. 176-179.

RUISEL, Imrich: Potrebuje psychológia zdravý rozum? Sborník příspěvků konference „Sociální procesy a osobnost“. Brno, Masarykova univerzita., 1999, s. 128-132.

RUISELOVÁ, Zdena: Adolescenti a symptómy ich maladjustácie - vplyv tempa maturácie na adjustáciu dievčat. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice*, 1999 (CD ROM).

RUISELOVÁ, Zdena: Tempo maturácie a adjustácia u adolescentných dievčat. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), *Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku. Trenčín*, 1999, s. 76-80.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - FANDELOVÁ, E. - SABOLOVÁ, G.: Prokrastinácia - dilatácia rozhodovania u optimistov a pesimistov. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice*, 1999 (CD ROM).

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - PÉREZ SÁNCHEZ, J.: Kognitívny štýl a copingové stratégie. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku. FF PU, Košice*, 1999 (CD ROM).

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - ZLÁMALOVÁ, V.: Charakteristiky zvládania u normotenzných a hypertenzných detí. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku*. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: K problematike chronopsychologických aspektov. Zborník z teoreticko-praktickej konferencie „Psychohygiena a regenerácia síl vo vojenskej organizácii“. Generálny štáb Armády Slovenskej republiky. Trenčín, 1999, s. 38-46.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Štýly učenia u študentov humanitného a technického zamerania. Zborník príspevkov, *Medacta 1999*, Nitra.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Neistota-istota (Prípady kauzálnej neistoty). In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), *Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku*. Trenčín, 1999, s. 13-19.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - STRÍŽENEC, Michal: Fundamentalizmus a potreba štruktúry. In: M. Bratská, E. Naništová, I. Sarmány Schuller (Eds.), *Reflexie súčasnej psychológie na Slovensku*. Trenčín, 1999, s. 170-175.

STRÍŽENEC, Michal - FICKOVÁ, Emília: Stratégie zvládania stresu a štýly náboženského zvládania u poslucháčov psychológie. In: V. Bačová (Ed.), *Súčasnosť a perspektívy psychológie na Slovensku*. FF PU, Košice, 1999 (CD ROM).

Recenzie vedeckých prác vo vedeckých časopisoch:

HALAMA, Peter: Fry, S. F., Wong, P.T.P.: *Human quest for meaning: A handbook of psychological research and clinical application*. Mahwah, Lawrence Erlbaum 1998, 462 s. In: *Československá psychologie*. 1999, roč. 43, č. 3, s. 282-283.

POTAŠOVÁ, Alena: M. Hrdlička, D. Hrdličková: *Demence a poruchy paměti*. Grada, Praha 1999, 53s. In: *Psychofórum*, 1999, č. 2, s. 35.

POTAŠOVÁ, Alena: I. Ulič a kol.: *Úzkost a úzkostné poruchy*. Grada, Praha 1999, 85 s. In: *Psychofórum*, 1999, č. 2, s. 35.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Nešpor, K.: *Závislost na práci*. Grada. Praha 1999, 144 s. In: *Psychofórum* 2/1999, s. 37.

Prednášky a vývesky na vedeckých podujatiach s min. 30% zahraničnou účasťou:

BAJČÍK, Viktor - SARMÁNY SCHULLER, Ivan: *Kognitívno-emočný odraz faktorov pracovného prostredia pracovníkov v zdravotníctve*. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999.

BÍRO, Viliam: Model neuropsychickej štruktúry drogovej závislosti. Poster na sympóziu - Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie, Bratislava 7. 9. 1999.

BÍRO, Viliam: Psychofyziológia drogových závislostí. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

BRATSKÁ, Mária - SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Rizikové tendencie, odolnosť a zvládacie stratégie u vysokoškolákov. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999.

DANIEL, Jozef - SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Stratégie zvládania stresu u budúcich pedagógov. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999.

FALAT, Marek: Možnosti výskumu tvorivosti v zvládaní záťaže. Sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“, Bratislava 7. 9. 1999.

FALAT, Marek: Tvorivá osobnosť a zvládanie záťažových situácií. Konferencia „Sociální procesy a osobnost“, Brno 1.-3. 10. 1999.

FALAT, Marek: The importance of creativity in coping with frustrating situation. Konferencia „Annual Scientific Meeting“, Rumunsko, Cluj-Napoca, 22. - 23. 10. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Preferencia copingových stratégií v závislosti od hassles. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Zvládanie každodenných problémov (hassles) a sebahodnotenie adolescentov. Psychologické dni '99, Trenčín, 30. 6.-2. 7. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Vzťahy osobnostných dimenzií a sebahodnotiacich ukazovateľov. Sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava, 7. 9. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Sebahodnotenie ako prediktor copingového správania adolescentov. Konferencia „Rozvoj osobnosti dieťaťa v procese výchovy a vzdelávania“. Moravany, 16.-18. 6. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Každodenné problémy (hassles) v kontexte osobnosti adolescentov. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

FICKOVÁ, Emília: Psychometrické vzťahy sebahodnotiacich mier a zvládania stresu. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11.1999.

FICKOVÁ, Emília - RUISELOVÁ, Zdena: Preferencia copingových stratégií adolescentov vo vzťahu k úrovni koherencie. Konferencia „Rozvoj osobnosti dieťaťa v procese výchovy a vzdelávania“. Moravany, 16.-18. 6. 1999.

HALAMA, Peter: Snyderova škála na meranie nádeje. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie. Bratislava 7. 9. 1999.

IWAWAKI, S. - SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Cross-cultural (Japan-Slovakia) comparison of some aspects of sleeping patterns and anxiety, Paper presented at the 20th International Conference of the Stress and Anxiety Research Society. Cracow, July 12th-14th, 1999.

JURČOVÁ, Marta - ŠTUBŇOVÁ, Ľubica: Tvorivosť a sociálne spôsobilosti adolescentov - Q-typy. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

JURČOVÁ, Marta: Podiel osobnosti a originalnosti na sociálnej kompetentnosti adolescentov. Poster na konferencii SvÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11.1999.

JURČOVÁ, Marta: Osobnostné koreláty sociálnych spôsobilostí. Medzinárodné sympóziu Sociální procesy a osobnost '99. PÚ AV ČR a PÚ FF MU, Brno, 1. - 3. 10. 1999.

JURČOVÁ, Marta: Je možné rozvíjať tvorivé myslenie žiakov vo fyzike? 1. Medzinárodný workshop Tempus projektu, Stará Lesná, jún 1999.

KORDAČOVÁ, Jana: Sonda do vzťahov iracionálneho myslenia a riešenia problémov. Psychologické dni, Trenčín, 1999.

KORDAČOVÁ, Jana: Príspevok racionálno-emočného prístupu k teórii osobnosti. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

KUSÁ, Daniela: K problému polarity a kvality vzťahu medzi tvorivosťou a konformitou. Bratislava, 1999. Sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

KUSÁ, Daniela: Figuratívne výrazy a sociálne poznávanie v kontexte tvorivosti. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999.

KUSÁ, Daniela: Originalita a flexibilita v sociálnom poznávaní a správaní. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999.

KUSÁ, Daniela: Príslovia - metafory „všedného dňa“ v sociálnom správaní. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999. (Poster).

KUSÁ, Daniela: Interpersonálna flexibilita a androgynia vo vzťahu k psychickému zdraviu. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999. (Poster).

MAXIANOVÁ, Dagmar: Tradičné a novšie prístupy v psychológii muža a ženy: Pohlavie alebo rod? Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

ORLICKÁ, Lucia: Interakcia religiozity a sebaobrazu. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: Životné prostredie - reálny problém pre psychologický výskum. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: Metodické a metodologické problémy environmentálnej psychológie. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: Exhaláty a školská zrelosť. Psychologické dni, Trenčín, 1. - 2. 7. 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: Seniori ako výzva. Psychologické dni, Trenčín, 1. - 2. 7. 1999.

PROKOPČÁKOVÁ, Alexandra: Prežívanie názoru rodičov a kamarátov vo vzťahu k maladjustačnému správaniu adolescentov. Poster IX. zjazdu SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

PROKOPČÁKOVÁ, Alexandra: Podiel výchovy rodičov na emočných problémoch adolescentov. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

RUISEL, Imrich: Inteligencia vo vyššom veku. Konferencia „Obohacovanie života starších ľudí edukačnými aktivitami“. Bratislava, 16. - 17. 9. 1999.

RUISEL, Imrich: Päť veľkých faktorov a poznávací preferencia osobnosti. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11.1999.

RUISEL, Imrich: Osobnosť a inteligencia v interfunkčnom kontexte. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

RUISEL, Imrich: Úvod do sapientológie. Poster na IX. zjazde SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

RUISEL, Imrich: Potrebuje psychológia zdravý rozum? Konferencia „Sociálne procesy a osobnosť 99“. Brno, 1. - 3. 10. 1999.

RUISEL, Imrich: Inteligencia cez prizmu interfunkčných vzťahov. Sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

RUISEL, Imrich: „The Big Five Research in Slovakia“. Vyžiadaná prednáška na univerzite v Gróningene, jún 1999.

RUISELOVÁ, Zdena: Kroskultúrne aspekty adjustácie adolescentov. Poster na sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

RUISELOVÁ, Zdena: Normy a maladjustácia u 15-ročných adolescentov na Slovensku. Psychologické dni, Trenčín, 1999.

RUISELOVÁ, Zdena: Tempo maturácie a adjustácia u adolescentných dievčat. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

RUISELOVÁ, Zdena: Salutogenetický prístup v kontexte Piatich veľkých faktorov. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999.

RUISELOVÁ, Zdena: Deskriptívne normy - adolescenti a ich adjustácia. Konferencia SVÚ SAV a ÚEPs SAV „Kognitívne procesy, osobnosť a sociálne správanie II“. Košice, 10.-11. 11. 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - ZLÁMALOVÁ, V.: Temperament as a factor of coping with the chronic disease (PKU). Paper presented at the 20th International Conference of the Stress and Anxiety Research Society. Cracow, July 12th-14th, 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Optimálna hladina stimulácie a copingové stratégie u detí. Konferencia Rozvoj osobnosti dieťaťa v procese výchovy a vzdelávania. Moravany nad Váhom, 16. - 18. 6. 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Kognitívne štýly a štýly učenia - možnosti aplikácie v edukácii. Konferencia SCHOLA '99, Bratislava, 23. 6. 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Štýly učenia u študentov humanitného a technického zamerania. Konferencia MEDACTA '99, Nitra, 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan: Neistota-istota (Prípady kauzálnej neistoty). IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - STRÍŽENEC, Michal: Fundamentalizmus a potreba štruktúry. IX. zjazd SPS, Trenčín, 30. 6. 1999.

SARMÁNY SCHULLER, Ivan - BRATSKÁ, Mária: Analýza stratégií zvládania v záťažových situáciách. Psychologické dni, Trenčín, 1.7. - 2.7. 1999.

STRÍŽENEC, Michal: Novšie teoretické koncepcie v psychológii náboženstva. Sympóziu „Teoretické a metodologické problémy súčasnej psychológie“. Bratislava 7. 9. 1999.

STRÍŽENEC, Michal: Škály náboženského zvládania. Psychologické dni, Trenčín, 1. - 2. 7. 1999.

Ostatné prednášky a vývesky:

KOVÁČ, Damián: Reč v jazykoch - z výskumov viacjazyčnosti v Ústave experimentálnej psychológie SAV. Slávnostno-odborné a priateľské stretnutie s jubilantkou PhDr. O. Árochovou, CSc., ÚEPs SAV, Bratislava, 29. 9. 1999.

KOVÁČ, Damián: Hominizácia vedy a techniky - nevyhnutnosť pre 3. milénium. Konferencia pri príležitosti desaťročia od novembra 1989 „Veda a technika na Slovensku 10 rokov po novembri 1989“. Stará Lesná, 25. - 27. 10. 1999.

KOVÁČ, Damián: Kvalita života - brizantný problém seniorov. Seminár Slov. psychol. spoločnosti v spolupráci s Katedrou psychol. PdF UK „Pridať roky životu, pridať život rokom“. Bratislava, 5. 11. 1999.

KOVÁČ, Damián: Kultivácia človeka ako osobnosti vedou - existenčná potreba ľudstva. Besedy o vede organizované Slov. akadémiou vied a UK v Bratislave, 18. 11. 1999.

KOVÁČ, Damián: Viacjazyčnosť - psychoneurofyziologická záhada. Vedecko-pracovná schôdzka pri príležitosti 30. výročia založenia Spoločnosti pre vyššie funkcie mozgu pri SLS. Bratislava, 9. 12. 1999.

POTAŠOVÁ, Alena: Zvládanie involučných zmien, Pridať roky životu, pridať život rokom. Seminár SPS v spolupráci s Katedrou psychol. PdF UK „Pridať roky životu, pridať život rokom“. Bratislava, 5. 11. 1999.

RUISEL, Imrich: Psychologické poruchy a ochorenia, stres súvisiaci s prácou - hodnotenie a kompenzácia. Prednesené na seminári „Klinické pracovné lekárstvo“, „A Train-the-Trainer Program“. Harvard Institute for International Development. Bratislava, 1999.

RUISEL, Imrich: Inteligencia starších ľudí. Seminár Slov. psychol. spoločnosti v spolupráci s Katedrou psychol. PdF UK „Pridať roky životu, pridať život rokom“. Bratislava, 5. 11. 1999.

RUISEL, Imrich: Od teoretickej k morálnej inteligencii. Kolokvium „Psychická regulácia mravného konania, jej vývin a poruchy“. Fakulta humanistiky TU. Trnava, 19. 11. 1999.

Citácie v periodikách evidovaných v SSCI

AROCHOVA-O-1996-STUD-PSYCHOL-V38-P131

1. Mulas-F Morant-A Rosello-B Soriano-M Ygual-A-1998
REVISTA DE NEUROLOGIA-V-27-P274

JURCOVA-M-1984-TORRANCEHO-TEST-TVOR

1. Kovac-T-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P211

KOVAC-D-1970-STUD-PSYCHOL-V12-P169

1. Reiss-M Reiss-G-1998- PERCEPTUAL AND MOTOR SKILLS-V-86-P259
2. Reiss-M Reiss-G-1998-FOLIA PHONIATRICA ET LOGOPAEDICA-V-50-P19

KOVAC-D-1973-STUD-PSYCHOL-V15-P535

1. Jagla-F Jergelova-M Zikmund-V-1997- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-39-P285

KOVAC-D-1985-TEORIA-VSEOBECNEJ-PS

1. Halmiova-O Potasova-A-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P61

KOVAC-D-1992-6TH-PSYCHOL-DEV-PERS-P325

1. Biro-V-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P175

KOVAC-D-1995-USTAV-EXPT-PSYCHOL-S

1. Halmiova-O Potasova-A- 1998-STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P-61
2. Strizenec-M-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P115

KOVAC-D-1997-PERSONALITY-DURING-L

1. Hoskovec-J-1998- CESKOSLOVENSKA PSYCHOLOGIE-V-42-P382

POTASOVA-A-1997-SKODLIVE-LATKY-PROST

1. Kovac-D- 1997-STUDIA PSYCHOLOGICA-V-39-P275

RUISEL-I-1988-PAMAR-OSOBNOST

1. Halmiova-O Potasova-A-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P61

RUISEL-I-1995-P-1994-3-INT-C-MYERS-P11

1. Hoskovec-J Casas-E-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P107

RUISEL-I-1997-STUD-PSYCHOL-V39-P233

1. Kovac-D-1997-CESKOSLOVENSKA PSYCHOLOGIE-V-41-P559

RUISELOVA-Z-1994-STUD-PSYCHOL-V36-P259

1. Hoskovec-J Casas-E-1998- STUDIA PSYCHOLOGICA-V-40-P107

STRIZENEC-M-1996-PSYCHOL-NABOZENSTVA

1. Klčovanska-E-1998- CESKOSLOVENSKA PSYCHOLOGIE-V-42-P178
2. Kovac-D-1997- CESKOSLOVENSKA PSYCHOLOGIE-V-41-P559

STRIZENEC-M-1997-SPIRITUAL-DIMENSION

1. Krivohlavy-J-1998- CESKOSLOVENSKA PSYCHOLOGIE-V-42-P371

Citácie v monografiách, učebniciach a iných knižných publikáciách:

JURČOVÁ-M-1978-TVORIVÁ-OSOBNOSŤ-JEDNOTNÁ-V30-P145

Salbot-V-Sabolová-G-1998-TVORIVOSŤ-BANSKÁ-BYSTRICA-PFUMB

JURČOVÁ-M-1979-TVORIVOSŤ-UČITEĽOV-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V14-P321

Salbot-V-Sabolová-G-1998-TVORIVOSŤ-BANSKÁ-BYSTRICA-PFUMB

JURČOVÁ-M-1981-PSYCHOLOGICKÉ-CHARAKTERISTIKY-JEDNOTNÁ-V33-P644

Salbot-V-Sabolová-G-1998-TVORIVOSŤ-BANSKÁ-BYSTRICA-PFUMB

JURČOVÁ-M-1991-KOGNIT-ŠTÝLY-ČSL-PSYCHO-V35-P437

Salbot-V-Sabolová-G-1998-TVORIVOSŤ-BANSKÁ-BYSTRICA-PFUMB

JURČOVÁ-M-1984-TORRANCEHO-PSYCHODIAGN-DIDAKT-TESTY-BRATISLAVA

Štubňová-L-1998-TVORIVOSŤ-ČLOVEK-BRATISLAVA

JURČOVÁ-M-KUSÁ-D-KOVÁČOVÁ-E-1994-DIMENZIE-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V19-P195

Fandelová-E-Fandel-P-1998-TENDENCIA-ČLOVEK-BRATISLAVA

JURČOVÁ-M-1984-TORRANCEHO-PSYCHODIAGN-DIDAKT-TESTY-BRATISLAVA

Kusá-D-1998-MALÁ-ČLOVEK-BRATISLAVA

KORDAČOVÁ-J-1998-IRRATIONALITY-STUDIA-V39-P282

Kondáš-O-1998- DIETA-ZBORNÍK8-P13

RUISEL-I-ZÁHADY-PAMATI-1994
 Pstružina-K-SVĚT-POZNÁVANÍ-1998-P180
 RUISEL-I-PAMAT-A-OSOBNOST-1988
 Nákonečný-M-ZAKLADY-PSYCHOLOGIE-1998-P364
 RUISELOVA-Z-1992-FRANK-SKALY-PI II-BRATISLAVA
 Ficková-E-1998-INTERAKCIA-CLOVEK-NA POCIATKU-SPS-BRATISLAVA
 RUISELOVA-Z-1986-MENTALNE-ZBOR-BRATISLAVA
 Naništová-E-1998-CLOVEK-APLIKOV-SOC-PSYCH-PRAHA
 SARMÁNY SCHULLER-I-FANDELOVÁ-E-SABOLOVÁ-G-1996-NIEKTORÉ-
 CHARAKT-SPÁNKOVYCH-NÁVYKOV-P47
 Mareš-J-1998-STYLY-UČENÍ ŽÁKU-A-STUDENTU-PORTAL-PRAHA
 STRÍŽENEC-M-1996-PSYCHOLOGIA-NABOŽENSTVA
 Boroš-J-1998-VSEOBECNA-PSYCHOL-VEDA-BRATISLAVA-P198

INÉ CITÁCIE:

FICKOVÁ-E-1995-PREFEROVANIE-COPING-STRATEGII-PSYCH-PATOPSYCH-
 DIETATA-V30-P87
 Koubekova-E-1998-ZBOR-SUCASNOST-A-PERSPEKTIVY-KOSICE
 FICKOVA-E-1994-PREFERENCIA-COPING-STRATEGII-POZNAVANIE-A-ZVLAD-V1-
 P-73
 Medvedova-L-1998-ZBOR-CLOVEK-NA-POCIATKU-SPS-PRI-UEP-SAV-
 BRATISLAVA-P120
 JURČOVÁ-M-1984-TORRANCEHO-PSYCHODIAGN-DIDAKT-TESTY-BRATISLAVA
 Kováč-T-1998-VÝVIN-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V33-P110
 JURČOVÁ-M-1983-K ONTOGENETICKÉMU-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V18-P150
 Kováč-T-1998-VÝVIN-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V33-P110
 JURČOVÁ-M-ZELINA-M-1993-BARRIERS-STUDIA-V35-P33
 Szobiová-E-1998-SOCIÁLNE-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V33-P223
 JURČOVÁ-M-1980-NIEKTORÉ-OSOBNOSTNÉ-PSYCHOLOGIA-PSYCHODIAGN-
 DIDAKT-TESTY-BRATISLAVA-P175
 Szobiová-E-1998-FENOMÉN-ČSL-PSYCH-V42-P525
 JURČOVÁ-M-1984-TORRANCEHO-PSYCHODIAGN-DIDAKT-TESTY-BRATISLAVAa
 Kusá-D-1998-TVORIVOST-SOCIÁLNÍ-PROCESY-BRNO-PÚ-AVČR
 JURČOVÁ-M-KUSÁ-D-KOVÁČOVÁ-E-1994-DIMENZIE-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-
 V19-P195
 Hvozdič-S-1998-SOCIÁLNÍ-PROCESY-BRNO-PÚ-AVČR
 JURČOVÁ-M-1984-TORRANCEHO-PSYCHODIAGN-DIDAKT-TESTY-BRATISLAVA
 Kováč-T-1998-VYVINOVE-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V33-P216
 JURČOVÁ-M-1983-K ONTOGENETICKÉMU-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V18-P150
 Kováč-T-1998-VYVINOVE-PSYCHOL-PATOPSYCHOL-V33-P216
 MULLNER-J-RUISEL-I-DOTAZNÍKY-MERANIA-ÚZKOSTI-1980
 Ficková-E-1998-INTERAKCIA-ČLOVEK-NA-POČIATKU-P212
 Koubeková-E-1998-ALTRUIZMUS-EMPATIA-ČLOVEK-NA-POČIATKU-P127
 RUISEL-I-AROCHOVA-O-1979-PSYCHOL-ASPEKTY-ODOLNOSTI-CS. NEUROL.A
 NEUROCHIRURGIA-V42
 Potašová-A-Árochová-O-1998-BEHAVIORALNY-PSYCHOL. A PATOPSYCH-
 V33-P303

SARMÁNY SCHULLER-I-1995-K-NIEKT-OTAZKA-KOGNIT-STYLOV-PSYCH-
PATOPSYCH-DIETATA-V30-P83
Hvozdič-S-1998-KOGNIT-CHARAKT-UČITEĽOV-MU-BRNO

Účelové práce:

RUISEL, Imrich: Inteligencia v kognitívnom a osobnostnom kontexte (doktorská dizertačná práca). Bratislava, ÚEPs SAV, 1999, 271 s. Tiež autoreferát dizertácie, 29 s.

JURČOVÁ, Marta: Wechslerova pamäťová škála. Psychodiagnostika, Bratislava, 1999 (preklad a odborná úprava).

Tituly vydávaných periodík

Studia psychologica (4x ročne v anglickom jazyku).

Príloha č. 4

Údaje o pedagogickej činnosti pracovníka

Kováč, D.: Psychologická metodológia, 2 hod. prednášky/týždeň, 2 hod. seminár/týždeň (spolu 48 hod. zimný semester, 48 hod. letný semester), Katedra psychológie Fakulty humanistiky Trnavskej univerzity.

Kováč, D.: Pedagogická psychológia, 2 hod. prednášky/týždeň (spolu 24 hod.). Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie, Materiálovo-technologická fakulta STU, Bratislava.

Orlická, L.: Sociálna psychológia, seminár 1 hod./týždeň (spolu 12 hod.), Katedra kulturológie, FF UK Bratislava.

Ruisel, I.: Psychologické typy podľa C.G. Junga, 2 hod./týždeň - prednášky - zimný semester (spolu 24 hod.), Katedra psychológie FF UK, Bratislava.

Ruisel, I.: Základy psychologického poznávania, 2 hod./týždeň - prednášky - zimný semester (spolu 24 hod.), Ústav informatiky MFF UK, Bratislava.

Ruisel, I.: Základy psychológie, 2 hod./týždeň - prednášky, VŠVU, Bratislava.

Ruisel, I., Sarmány Schuller, I.: Praktická inteligencia a kognitívne štýly, 2 hod./týždeň - prednášky (spolu 24 hod.) - Katedra psychológie FF UK, Bratislava.

Sarmány Schuller, I.: Všeobecná psychológia - prednášky 2 hod. a semináre 2 hod./týždeň, Psychodiagnostika dospelých - semester 2 hod./týždeň (spolu 60 hod.), Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra.

Sarmány Schuller, I.: Priemyselná psychológia, prednášky 2 hod. a cvičenia 2 hod./týždeň (spolu 40 hod.), Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie STU, Bratislava.

Stríženec, M.: Psychológia náboženstva, prednáška 2 hod./týždeň (spolu 24 hod. - zimný semester), Katedra psychológie FF UK Bratislava.

Stríženec, M.: Psychológia náboženstva, prednáška 2 hod./týždeň, 1 hod. seminár/týždeň (spolu 36 hod. - letný semester), Katedra psychológie, Fakulta humanistiky, Trnava.

Stríženec, M.: Psychológia náboženstva, prednáška 2 hod./týždeň - zimný i letný semester, spolu 40 hod. Katedra etnológie, odd. religionistiky, FF UK.

*

Kusá, D.: General and social psychology, prednáška 8 hod./týždenne (spolu 300 hod.), International Baccalaureate, Gymnázium J. Hronca, Bratislava.

Príloha č. 5

Údaje o medzinárodnej vedeckej spolupráci

Vyslanie vedeckých pracovníkov do zahraničia na základe dohôd:

Krajina	Druh dohody					
	MAD, KD, VTS		Medziústavná		Ostatné	
	Meno pracovníka	Počet dní	Meno pracovníka	Počet dní	Meno pracovníka	Počet dní
ČR	Falat M.	5				
ČR	Orlická L.	5				
Rumunsko	Falat M.	3				
Poľsko	Halama P.	10				
Izrael	Jurčová M.	10				
Holandsko	Ruisel I.	10				
Ostatné						
Maďarsko					Orlická L.	5
Poľsko					Sarmány Schuller I.	3
Nemecko					Kováč, D.	5
Počet vyslaní spolu	6	47	--	--	3	13

Prijatie vedeckých pracovníkov zo zahraničia na základe dohôd:

Krajina	Druh dohody					
	MAD, KD, VTS		Medziústavná		Ostatné	
	Meno pracovníka	Počet dní	Meno pracovníka	Počet dní	Meno pracovníka	Počet dní
Rumunsko	M. Dinca D. Cirneci	7 8	--	--		
Ostatné USA Holandsko					J. Thorson J. Snell	1 1
Počet vyslaní spolu	2	15	--	--	2	2

Účasť pracovníkov pracoviska na konferenciách v zahraničí:

Krajina	Názov konferencie	Meno pracovníka	Počet dní
Rumunsko	Ann.Scient.Meet.	M. Falat	3
Maďarsko	Train.Sem.Young	L. Orlická	5
Poľsko	STAR Conf.	I. Sarmány Schuller	3
ČR	Social.proc. a osobn.	L. Orlická	3
ČR	--"	M. Falat	3
ČR	--"	I. Ruisel	3
ČR	--"	M. Jurčová	3
Nemecko	Geschichte d.Psych.	D. Kováč	4

2. Most important results of scientific work

a) the character of basic scientific knowledge

I. Ruisel in his monograph titled "Intelligence and Personality" analyzed serious discrepancies in the comprehension of intelligence and defined basic attributes of practical intelligence. More intelligent individuals ascribe greater importance to context and self-regulation, they are better in controlling their emotions, they place more importance on the environment, prefer efficacy and they strive for such solutions to problems which would be optimal in terms of their personality characteristics. The author sketched the possibilities of psychodiagnostics of practical intelligence and thereby the utilization of theoretical knowledge in practice (grant VEGA no. 2/4114/97 - I. Ruisel).

M. Stríženec's scientific monograph titled "Current Problems in Psychology of Religion" synthesizes current knowledge from abroad and the author's own research findings in psychology of religion concerning mainly the development of religiosity (attachment theory), religious experience, social-psychological aspects of religiosity and psychology of atheism (M. Stríženec).

The analysis of psychological work has shown that there was a prevalence of correlation research over psychological experimenting, that self-report methods dominated over performance methods and that basic research diminished significantly. Moreover, laymen began accepting various pseudopsychologies. This regression casts a shadow on the credit of psychology in Slovakia and decreases possibilities of international cooperation (D. Kováč).

Significant relationship between biological determination by optimal level of stimulation and "delaying decisions" (procrastination) was found. Individuals who significantly delay making decisions have a low need for knowledge and decreased self-confidence as well as increased need of stimulation, excessive vigilance and they tend to shift responsibility to others. At the same time, they are more pessimistic (grant VEGA no. 2/5037/98 - I. Sarmány Schuller).

In studying the relationship between social skills and creativity our researchers found that the most creative adolescents have better dispositions for social competency. They are independent, dominant, approachable, self-confident as well as empathic, able to express emotions and play the required social roles. High originality plays an important role in humorous responses in solving conflicting social situations in everyday life (grant VEGA no. 2/4116/97 - M. Jurčová).

Research of creative thinking and social competence in creative individuals indicated significant relationships between creativity and sensitivity to interpersonal contexts. Creative thinking is a potential in interpersonal creativity. In relation to interpersonal context, creative persons seem to be more flexible and incentive in processing and interpreting social information (grant VEGA no. 2/4116/97 - D. Kusá).

Significant relationships were confirmed between irrational beliefs (IrB) and emotional and psychosomatic adjustment problems of adolescents. Increased measure of IrB tends to be accompanied by depression, anxiety and worries of various types, furthermore, by stomach pains, headaches, nightmares and anger suppression (grant VEGA no. 2/5036/98 - J. Kordačová).

Descriptive norms of behavior in 15 year old adolescents in Slovakia indicate significant differences between boys and girls in assessment, in intention to act and in real norm-breaking behavior, mainly in situations of "petty theft" and "staying out late" (higher occurrence in boys). Individuals who are more oriented toward the opinion of their parents accept to a lesser degree norm-breaking behavior than individuals for whom orientation toward peer-friends is more important (grant VEGA no. 2/5036/98 - Z. Ruiselová).

A comparison of adolescents with high and low self-esteem indicated that girls with low self-esteem in terms of their coping strategies prefer overcoming competing activities. Boys with low self-esteem prefer to lean toward religion, they like to outwardly express emotions, they tend toward denial and mental disengagement. Boys with high self-esteem significantly more often use alcohol or drugs (grant VEGA no. 2/5036/98 - E. Ficková).

Significant relationships between behavior of adolescents and the perceived opinions, expectations and behavior of parents and friends were found. Adolescents with more frequent maladjusted behavior do not expect such significant refusal of their behavior by parents and friends. Negative relationships with parents are reflected in antisocial behavior and in emotional problems, however, they do not affect peer relations. The effects of a strict upbringing on emotional problems of adolescents depends on the sex of the adolescent and the parents (grant no. 2.5036/98 - A. Prokopčáková).

b) solving serious problems as regards social practice

In cooperation with experts in labor medicine and toxicology, a set of methods was developed which identify cognitive (perceptory-motor, memory and intellect) and personality variables, which are indicative of negative effects of toxins on mental development. The methods can be used mainly in direct medical and psychological intervention as well as in feedback concerning the effectiveness of therapeutic treatment (grant VEGA no. 2/4114/97 - I. Ruisel). The set of methods is part of the "A Train-the-Trainer Program" project which is done in cooperation with the Harvard Institute for International Development.

Possibilities were found of using humor in improving teaching methods by creating a creative climate through humor (playfulness). Tasks presented in physics class using humor (instructions leading to creation of humorous responses and presenting tasks in a humorous context) are aimed to decrease anxiety, boredom and stereotypes in teaching. The results are applied in the preparation of future teachers at the Mathematics-Physics Faculty of Comenius University (grant VEGA, no. 2/4116/97 - M. Jurčová).

Problem-free aging is a moral issue not only for individuals but for families, societies and the state as well. Quality of life of old people in Slovakia, as a result of financial difficulties, is threatened in the biological, social but mainly psychological sphere. Concentrated arguments for improving this critical state are addressed to a broader circle of competent individuals (D. Kováč).

The effects of toxins present in the environment on psychological development of selected children were analyzed. Subtle changes were found which can be interpreted as a slow down process of maturation of the experimental (affected) group of children entering first grade. The results are a contribution for the environmental protection sector and for school counselling (grant VEGA, no. 2/4115/97 - A. Potašová).

Psychophysiological parameters in heroin addicts, alcoholics as well as intact individuals were studied. The differences found can be used in diagnosing heroin addicts and alcoholics (project no. 22-98 recorded in the framework of the Anti-drug Fund - V. Bíro).

c. results of international scientific projects

The results of international scientific research with a group of Slovak and Japanese children oriented toward the relationship between some sleep habits and anxiety showed significantly higher anxiety in children with irregular sleep regime and shorter duration of real sleep (I. Sarmány Schuller).

The self-assessment of one's own IQ (verbal, numeric and cultural intelligence) as well as the IQ of parents and siblings in Belgian, British and Slovak students was studied. It was found that men gave a higher assessment to their own overall and numerical intelligence than women did but not in the case of verbal and cultural intelligence (I. Sarmány Schuller).

The coordinator of the international standardization of the Five Factor Personality Inventory (FFPI) - the Academisch Medisch Centrum Universiteit van Amsterdam - received data concerning Slovak adolescent population (I. Ruisel).

A proposal was drafted for a joint research project with the Faculty of Social Sciences Erasmus University Rotterdam concerning intercultural aspects of experiencing happiness and well-being in life. The project was accepted by the partner research center and will be sent to Brussels for the second stage of the 5th Framework Program (I. Ruisel).

3. Other important results

A comparison of self-assessment of adolescents with high and low openness or agreeableness (the Big Five Factors dimensions) indicated inverted differences between girls and boys for both dimensions. For example, highly agreeable and open girls indicated lower clarity of self-image and lower self-assessment - for boys it was reversed (grant VEGA no. 2/4114/97 - E. Ficková).

It was found that adolescent girls with high number of everyday problems prefer the following coping strategies: planning, tendency toward religion, negation, active as well as mental disengagement. Boys prefer planning and emotional and social support and the use of drugs and alcohol (grant VEGA no. 2/4114/97 - E. Ficková).

Research of the relationship between irrational beliefs and success in problem solving pointed to the limitation of an individual unsuccessful in problem solving. There is a manifestation of mainly generalized expectations of a negative outcome, pessimization bordering on catastrophization along with lowered self-confidence, furthermore, increased irrational idealization and external vulnerability in problem solving (grant VEGA no. 2/5036/98 - J. Kordačová).

In analyzing personality determinants of irrationality in adolescents we found that increased measure of irrational beliefs is connected with nervousness of the psychosomatic type, emotional lability and depression as well as with reservedness and tension and femininity (grant no. 2/5036/98 - J. Kordačová).

A synthesis of local as well as foreign research in the appropriate domains of psychology revealed a new hierarchy of factors, which is different from the pedagogical theory proclaimed to date: media, peers are gaining predominance over the educational influences of parents and institutions (mainly schools) (D. Kováč).

The analysis of experiencing of highly neurotic adolescents showed that they have more trouble with coping with stressful situations indicated by their lower level of coherence. Higher level of coping is connected with higher values in conscientiousness and, in case of girls, with higher score in agreeableness as well (in the Big Five Factors) (grant VEGA no. 2/4114/97 - Z. Ruiselová).

Research of the assessment of changes resulting from the new law on social assistance and retrospective attitudes toward basic life values revealed a certain discrepancy between the attitudes and the real acceptance of the changes in old people. Intersexual role differences are reflected in the retrospective of life values (grant VEGA no. 2/4114/97 - A. Potašová).

IV. International Scientific Cooperation

1. Active interinstitutional agreements on cooperation

- a/ Germany - Dept. of Psychology and Sport Science, University of Bielefeld
Subject: Research of personality using the Big Five Factors method (I. Ruisel)
Cooperation: since 1997
Results: adaptation and standardization of the NEO-FFI method

- b/ Netherlands - Heymans Psychological Institute, Faculty of Behavioral and Social Sciences, University of Groningen
Subject: Intercultural research - Big Five Factors method (I. Ruisel)
Cooperation: since 1992
Results: writing international norms

- c/ Czech Republic - Psychological Institute Czech Academy of Sciences, Brno
Subject: Big Five Factors - intercultural comparison (I. Ruisel)
Cooperation: since 1996
Results: verification of lexical hypothesis in Slovak and in Czech

- d/ Sweden - Department of Social Sciences, University of Örebro (follow up of cooperation with University of Stockholm)
Subject: adjustment problems of adolescents (Z. Ruiselová)
Cooperation: since 1995 (Stockholm)
since 1997 (Örebro)
Results: gaining knowledge of the effects of biological maturation on the occurrence of adjustment problems of adolescent girls presented at three conferences in Slovakia

- e/ Spain - Department of Medical Psychology, Autonomous University, Barcelona
Subject: anxiety and impulsiveness (I. Sarmány Schuller)
Cooperation: since 1998
Results: presented in two studies

f/ Romania - Psychological Institute of the Academy of Sciences in Bucharest and Kluz
Subject: Creative personality and its social dimensions (D. Kusá)
Cooperation: since 1997
Results: exchange of methods, preparation of research (including a visit of the Romanian partner at our institute and our doctorate student in Romania)

g/ USA - University of Nebraska, Omaha
Subject: sense of humor and quality of life (I. Sarmány Schuller)
Cooperation: since 1997
Results: research continues, an agreement was reached during the visit of the US partner at our institute

h/ Greece - Department of Psychology, University Athens
Subject: coping with stressful situations in children and youth (I. Sarmány Schuller)
Cooperation: since 1995
Results: our data presented to the partner

i/ Finland - University of Jyväskylä
Subject: barriers of social and cognitive adaptation in adolescents (I. Ruisel)
Cooperation: since June 26, 1998
Results: exchange of methods and important data

2. Active bilateral international projects following up on the MAD including the name of the country and cooperating institutions, name of the project, length of validity (from - to), results attained and publications resulting from this cooperation: -

3. Participation of the institute in projects in the EU 5th Framework Program

- 3. a) approved projects -
- 3. b) projects under application -
- 3. c) experts of the EU 5th Framework Program (names) -

4. Participation of the institute in projects in the framework of EU expert programs (COST, PECO, INCO COPERNICUS, EUREKA, ESPIRIT, PHARE and others), the NATO scientific committee, CERN and others:

TEMPUS - chief coordinator MFF UK, Bratislava
cooperation institutes: Univ. Blaise Pascal, Clermont-Ferand, Lancaster Univ., Univ. of Amsterdam, Univ. of Wien
Subject: Innovation of teacher training in physics and maths, AC YEP-13101-98
From the Institute of Experimental Psychology, S.A.Sc. M. Jurčová is participating in the project - in 1999 active participation at an international workshop and cooperation on the creation of textbooks for students of physics teaching.